

สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง

โดย

นายชนากร ละอองวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

LIFE WITHOUT HOPE

By
MR. Thanakorn LAONGWAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง
โดย	นายธนากร ละอองวรรณ
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิ์ศักดิ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

630120036 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : จิตรกรรม, ความเหลื่อมล้ำ, คนไร้บ้าน

นาย ธนากร ละอองวรรณ: สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง

ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดสภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง ข้าพเจ้าได้นำเสนอสภาพสังคมที่สะท้อน
ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ โดยสะท้อนผ่านสิ่งแวดล้อมผ่านกลุ่มคนไร้
บ้าน โดยแสดงให้เห็นมุมมองต่างๆ ด้วยกระบวนการเทคนิคจิตรกรรมที่หลากหลาย เกิดจากการ
ปรับเปลี่ยนเทคนิคเพื่อที่จะใช้ตอบสนองให้ผลงานได้รู้สึกถึงสภาวะชีวิตของผู้คนในโลกของความ
เหลื่อมล้ำให้ออกมามากที่สุด

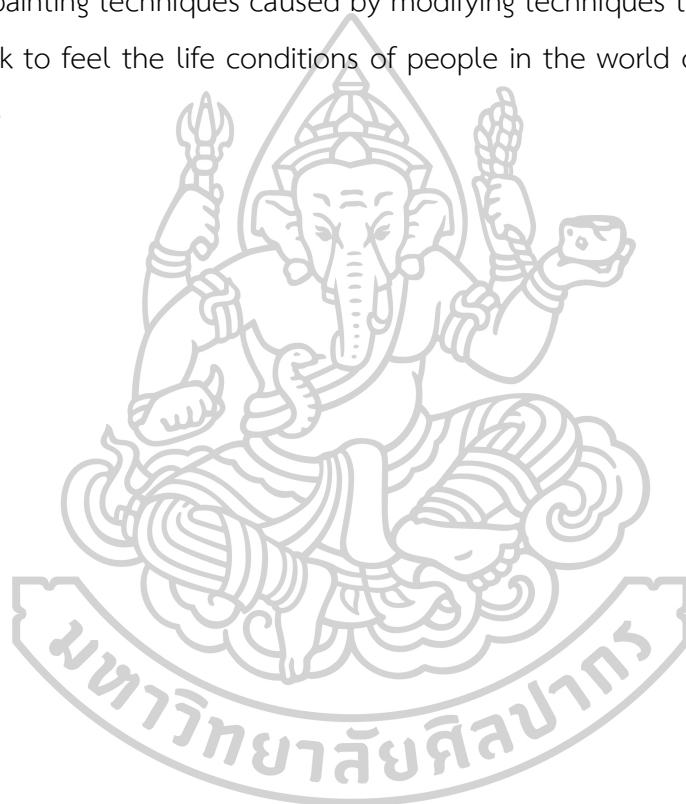

630120036 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Painting inequality homeless

MR. THANAKORN LAONGWAN : LIFE WITHOUT HOPE THESIS ADVISOR :
ASSOCIATE PROFESSOR NAWIN BAIDKLANG, .

Thesis on Life without Hope I have presented a social situation that reflects the problem of inequality. system structure problem by reflecting through the environment through the homeless by showing through different perspectives with a variety of painting techniques caused by modifying techniques to be used to respond to the work to feel the life conditions of people in the world of inequality as much as possible

กิตติกรรมประกาศ

ตลอดระยะเวลาในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นระยะเวลา 2 ปี ในการศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยศิลปากร คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความรัก ความเมตตา ของคุณคณาจารย์ทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำสั่งสอน ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงาน และการใช้ชีวิต ในทุกๆด้าน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าได้ปรับเปลี่ยนมุมมองความคิด และมีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะที่ข้าพเจ้ารัก ทำให้ข้าพเจ้ามีพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วอย่างมาก ตลอดระยะเวลา 2 ปีในการใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณ นายณัฐกมล ใจसार ที่มีส่วนในการช่วยเหลือข้าพเจ้าในทุกๆด้าน ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ช่วยกันแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนขอขอบพระคุณพ่อแม่ครอบครัวที่เป็นส่วนสำคัญ คอยสนับสนุนให้ข้าพเจ้าได้ประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ นาวิน เบียดกลาง อย่างยิ่ง ที่เป็นทั้งที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ จนเป็นแรงผลักดันให้ ข้าพเจ้าพัฒนาตนเองจนถึงปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ ผลงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์ชุด สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง ชุดนี้ และเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์จะเป็นประโยชน์แก่สังคมและผู้สนใจที่จะศึกษาในภายภาคหน้า ไม่นมากก็น้อยขอขอบพระคุณครับ

นาย ธนากร ละอองวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
3. เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ	3
4. สมมติฐานของการศึกษา	3
5. ขอบเขตการศึกษา.....	4
6. ขั้นตอนของการศึกษา	4
แหล่งข้อมูล.....	5
บทที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	6
ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย.....	6
กลุ่มเปราะบางทางสังคมกับการถูกละเมิดสิทธิ	7
คนไร้บ้าน	8
1. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน.....	9
2. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้านลักษณะร่วมของคนไร้บ้าน.....	17
3. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน บริบทของเมืองที่เอื้อให้เกิดคนไร้บ้าน.....	17
ศิลปกรรมลัทธิสัจจะนิยม (Realism Art)	18

ศิลปป็นกรณีศึกษา	19
1. กุสตาฟ กูร์เบตต์ (GUSTAVE COURBET, 1819-1877).....	19
2. โอล็องเร โดมึเย (HONORE DAUMIER, 1808-1879).....	21
3. ป็อก-ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล	23
4. สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา	25
5. มิติ เรื่องกฤตยา.....	27
6.รงค์ วงษ์สวรรค์.....	28
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	30
กระบวนการหาข้อมูลเพื่อนำมาในการสร้างสรรค์ผลงาน	30
เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	33
1. เทคนิคในการเตรียมพื้น	33
2. เทคนิควาดเส้น.....	33
3. เทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิก	34
4. เทคนิคสีน้ำมัน Impasto	34
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	34
1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการหาข้อมูล	34
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	34
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน	40
1. การลงพื้นที่ และการทำภาพร่างต้นแบบ.....	40
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ชิ้นผลงาน.....	42
บทที่ 4 วิเคราะห์พัฒนาการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	47
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	47
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	48
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	49

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	49
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	50
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	51
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	52
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7.....	53
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8.....	54
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 9.....	55
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 10.....	56
การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	57
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	57
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	59
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	60
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	61
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	62
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	63
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7.....	64
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8.....	65
บทที่ 5 สรุป.....	66
รายการอ้างอิง.....	67
ประวัติผู้เขียน.....	69

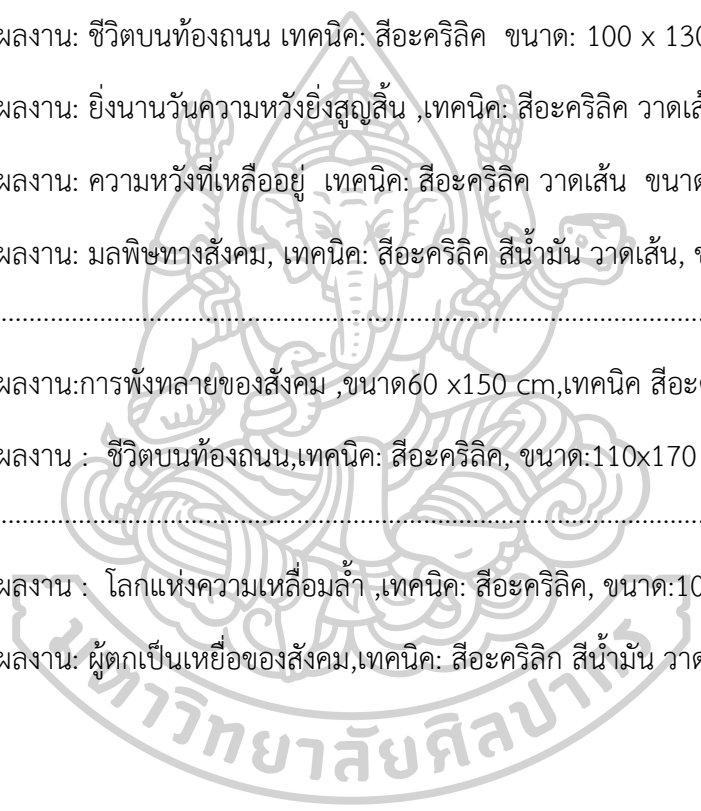
สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ที่มา: https://hmong.in.th/wiki/Courbet เข้าถึงวันที่ : 20 พฤษภาคม 2565	19
ภาพที่ 2 การฝังศพที่ออร์มัน 1849 ขนาด 315 x 668 ซม. สีนํ้ามันบนผ้าใบ.....	20
ภาพที่ 3 โอลิเวร์ โดมึเย ที่มา: https://hmong.in.th/wiki/Honor%C3%A9_Daumier	21
ภาพที่ 4 รถโดยสารชั้นสาม, ขนาด 65.4 x 90.2 cm, สีนํ้ามันบนผ้าใบ ที่มา: https://Sailortwain.com/wp-content/uploads/2010/12/the_third-Class_Carriage-large.jpg ,เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565	22
ภาพที่ 5 ป๊อก-ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล ที่มา: https://readthecloud.co/pairoj-pichetmetaku/23	
ภาพที่ 6 ผลงานป๊อก ไพโรจน์จากนิทรรศการ A Human ภาพวาดส่งต่อความหวังและยกระดับการ ตระหนักถึงวิกฤตผู้ลี้ภัย ที่มา : https://thestandard.co/ เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565	24
ภาพที่ 7 สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา, ที่มา https://www.scene4.com ,เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565.....	25
ภาพที่ 8 มิติ เรื่องกฤตยา ที่มา https://themomentum.co/happy-feature-exhibition-dream-p เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565.....	27
ภาพที่ 9 ,Photo: BANGKOK CITYCITY GALLERY	27
ภาพที่ 10 ณรงค์ วงษ์สวรรค์ ที่มา : https://th.wikipedia.org/ เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565	28
ภาพที่ 11 หนังสืออวานปีศาจเขียน. https://www.se-ed.com/product	29
ภาพที่ 12 , ภาพคนไร่บ้านในที่สาธารณะ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	30
ภาพที่ 13 ภาพกราฟฟิตีตามสถานที่สาธารณะ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	31
ภาพที่ 14 ภาพกราฟฟิตีตามสถานที่สาธารณะ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	32
ภาพที่ 15 ดันแบบภาพร่าง ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	33
ภาพที่ 16 ภาพโครงไม้เฟรม, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	35
ภาพที่ 17 ภาพผ้าดิบในการชิงเฟรม, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	35

ภาพที่ 18 อุปกรณ์ในการชิงผ้าใบ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	36
ภาพที่ 19 อุปกรณ์สำหรับการผสมเตรียมรองพื้น,กาวลาเท็กซ์, สี,น้ำพลาสติก, ดินสอพอง	36
ภาพที่ 20 อุปกรณ์สำหรับการขยายภาพต้นแบบ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	37
ภาพที่ 21 อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ พู่กันขนาดต่างๆ, เกรียง, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	37
ภาพที่ 22 สีอะคริลิก, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	38
ภาพที่ 23 หลอดสีน้ำมัน	38
ภาพที่ 24 สีผสมสำหรับงานจิตรกรรม,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	39
ภาพที่ 25 อุปกรณ์สำหรับการวาดเส้น ได้แก่ สีชอล์ก เกรียง ดินสอไข.....	39
ภาพที่ 26 ภาพคนไร่บ้านที่สาธารณะ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	40
ภาพที่ 27 ภาพคุณลุงที่ข้าพเจ้าไปสัมภาษณ์และช่วยเป็นแบบ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	41
ภาพที่ 28 ภาพกราฟฟิต์ตามที่สาธารณะ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	41
ภาพที่ 29 ภาพการขึ้นโครงสร้างกำหนดสัดส่วน แสงเงา ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	42
ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการเขียนด้วยเนื้อสีบริเวณฟิกเกอร์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	43
ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการวางสีอะคริลิกและสีน้ำมันในบริเวณต่างๆ เพื่อขบเน้นให้ภาพรวมมีความ ลงตัวมากที่สุด ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	43
ภาพที่ 32 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค Impastoเพื่อสร้างพื้นผิวของสีให้เกิดร่องรอย	44
ภาพที่ 33 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค Impastoเพื่อสร้างพื้นผิวของสีให้เกิดร่องรอย	44
ภาพที่ 34 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค การเคลือบสีโดยใช้เทคนิค Glazing ในชั้นต่างๆ.....	45
ภาพที่ 35 ภาพรายละเอียดของผลงานในแต่ละส่วน ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	45
ภาพที่ 36 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	46
ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน: ไซต์ที่พักแรงงานก่อสร้าง เทคนิค: สีอะคริลิก.....	48
ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน: สถานที่แห่งความเงียบ เทคนิค: สีอะคริลิก	49
ภาพที่ 39 ชื่อผลงาน: สถานที่แห่งความเงียบ เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน	49

ภาพที่ 40 ชื่อผลงาน: Social distancing, เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน	50
ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน: Social distancing ,เทคนิค: สีอะคริลิค	51
ภาพที่ 42 ชื่อผลงาน: ชนชั้นล่าง , เทคนิค: สีอะคริลิค ,ขนาด: 65 x 80 cm	52
ภาพที่ 43 ชื่อผลงาน: ชนชั้นล่าง ,เทคนิค: สีอะคริลิค,ขนาด: 65 x 80 cm, ...	53
ภาพที่ 44 ชื่อผลงาน: ชนชั้นล่าง เทคนิค: สีอะคริลิค, ขนาด: 65 x 80 cm, ...	54
ภาพที่ 45 ชื่อผลงาน: ความเจ็บป่วยของสังคม, เทคนิค: สีอะคริลิค, ขนาด: 140 x 180 cm.....	55
ภาพที่ 46 ชื่อผลงาน: ชีวิตบนท้องถนน เทคนิค: สีอะคริลิค ขนาด: 100 x 130 cm.....	56
ภาพที่ 47 ชื่อผลงาน: ยี่งนานวันความหวังยิ่งสูญสิ้น ,เทคนิค: สีอะคริลิค วาดเส้น,.....	57
ภาพที่ 48 ชื่อผลงาน: ความหวังที่เหลืออยู่ เทคนิค: สีอะคริลิค วาดเส้น ขนาด:90x150 cm.....	59
ภาพที่ 49 ชื่อผลงาน: มลพิษทางสังคม, เทคนิค: สีอะคริลิค สีน้ำมัน วาดเส้น, ขนาด: 130x240 cm	60
ภาพที่ 50 ชื่อผลงาน:การพังทลายของสังคม ,ขนาด60 x150 cm,เทคนิค สีอะคริลิค สีน้ำมัน ,.....	61
ภาพที่ 51 ชื่อผลงาน : ชีวิตบนท้องถนน,เทคนิค: สีอะคริลิค, ขนาด:110x170 cm, ปีที่สร้าง 2565	62
ภาพที่ 52 ชื่อผลงาน : โลกแห่งความเหลื่อมล้ำ ,เทคนิค: สีอะคริลิค, ขนาด:100 x130 cm, ...	63
ภาพที่ 53 ชื่อผลงาน: ผู้ตกเป็นเหยื่อของสังคม,เทคนิค: สีอะคริลิค สีน้ำมัน วาดเส้น,.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาคนไร้บ้าน เป็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย เพราะความเหลื่อมล้ำเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบในทุกๆด้านของสังคม และด้วยปัญหาเหล่านี้ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมล้วนเป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้คนกลุ่มนี้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน คนไร้บ้านคือกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำสุดในสังคม เป็นกลุ่มคนที่ขาดแคลนปัจจัย 4 โดยเฉพาะในด้านที่อยู่อาศัย ขณะเดียวกัน ก็ขาดแคลนความมั่นคงทางชีวิตและรายได้ คนไร้บ้านในประเทศไทยจำนวนหนึ่งประสบปัญหาการเข้าไม่ถึงหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้มีรายได้ประจำหรือมั่นคง การขยับฐานะทางเศรษฐกิจที่จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นก็เป็นไปได้ยาก มีหน้าซ้ำ สภาวะทางสังคมที่ประสบส่งผลให้ต้นทุนชีวิตของตนเองลดลงอีกด้วย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจคือสาเหตุสำคัญหนึ่งในการเข้าสู่ภาวะคนไร้บ้าน ทั้งในแง่ความยากจน ความไม่มั่นคงทางรายได้และการทำงาน การขาดสวัสดิการจากการว่างงาน รวมถึงปัจจัยที่เอื้อให้เกิดสภาพไม่เท่าเทียมในสังคม

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย มันมีปัจจัยหลายประการที่ซ้อนทับหรือเชื่อมโยงกันที่ผลักดันและซ้ำเติมด้วยหลายสาเหตุทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะร่วมกันคือความเปราะบางของครอบครัว ไม่มีครอบครัวช่วยเหลือคนตกงาน คนพึ่งโทษจากเรือนจำ คนพิการ วุฒิการศึกษาต่ำ ขาดทักษะฝีมือ ไม่มีทุนทางเศรษฐกิจ ทำให้คนเหล่านี้ตกอยู่ในสภาพโดดเดี่ยวไม่มีสิ่งรองรับในช่วงวิกฤต โดยรวมส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจนอยู่แล้ว ประกอบกับไม่มีงานที่มั่นคง ทำให้พวกเขาต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน ประกอบด้วยบริบทของสังคมเมืองที่เอื้อให้เกิดคนไร้บ้าน เนื่องจากการย้ายถิ่นฐานของคนต่างจังหวัดเข้าสู่เมืองใหญ่เพื่อหาโอกาสให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่นโยบายการพัฒนาเมืองที่ไม่เอื้อให้กลุ่มคนเหล่านี้ทำให้ระบบสวัสดิการเข้าไม่ถึงคนจำนวนมาก ทำให้ปัจจัยที่ทำให้คนจนแสวงหาที่อยู่อาศัยในเมืองได้ยากขึ้น ดังนั้นคนจนเมืองจึงไม่สามารถหาที่ดินว่างเปล่าตั้งหลักได้ และประกอบกับค่าที่พักที่มีราคาสูง ทำให้ไม่มีเงินพอที่จะจ่ายค่าที่อยู่อาศัย ที่ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ต้องมาอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ ซึ่งจากที่กล่าวมานี้ก็ล้วนเป็นผลพวงของปัญหาเชิงโครงสร้างและผลของความเหลื่อมล้ำ เพราะในชีวิตจริงของคนคนหนึ่งไม่อาจจะลดทอนให้เหลือเพียงมิติใดมิติหนึ่ง ดังนั้นคนไร้บ้านจึงเป็นบริบทเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมและเงื่อนไขของส่วนบุคคลมาประกอบกัน

และเนื่องด้วยข้าพเจ้าเป็นเด็กชนบทที่เข้ามาศึกษาต่อเพื่อแสวงหาโอกาสในกรุงเทพฯ และแบกรับความคาดหวังของตนเองและครอบครัวว่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้มาพบเห็นกับสภาพชีวิตของกลุ่มคนที่โดนผลพวงของปัญหาสังคม มาบิบบังคนให้ต้องกลายมาอยู่ในสภาพชีวิตแบบนี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงสภาวะชีวิตที่ดูสิ้นหวัง จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อถ่ายทอดสภาพชีวิต สภาพสังคมของกลุ่มคนไร้บ้านในเขตพระนคร เพื่อตั้งคำถามเกี่ยวกับความเจริญของเมืองหลวงหรือชี้ให้เห็นมุมมองหนึ่งที่ยังบอกถึงความเสื่อมโทรมของสังคมที่เต็มไปด้วยความเหลื่อมล้ำของสังคม ที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดคั้ว บอกเล่าอย่างตรงไปตรงมา ผ่านผลงานจิตรกรรมเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ ลักษณะสองมิติ ในรูปแบบเหมือนจริง โดยจะใช้เทคนิคกระบวนการที่หลากหลายเพื่อต้องการถ่ายทอดมุมมองความรู้สึก ถึงความคลุมเครือ ความทับซ้อนของปัญหาและมลพิษที่เข้ามาปะปนอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คน และสถานที่เพื่อสื่อถึงความเสื่อมโทรม เน่าเสียของสังคม และอธิบายการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรมที่สะท้อนตัวตน รวมถึงสำรวจภาพที่กระทบต่อความรู้สึก โดยการลงพื้นที่ไปพบปะพูดคุยกับกลุ่มคนเหล่านั้นและศึกษาวิจัยเอกสาร รวมทั้งจากหนังสือ การสังเกตการณ์ นำข้อมูลมาสังเคราะห์สู่การสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานชุดนี้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

บทความสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมนี้ เป็นภาพสะท้อนของความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ที่แสดงถึงสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านที่อยู่ในสังคมเมืองข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านเพื่อสะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำ และปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย โดยบอกเล่าอย่างตรงไปตรงมา ที่แสดงให้เห็นถึงอีกมุมมองหนึ่งที่สวนทางกับความเจริญของสังคมเมืองอย่างสิ้นเชิง ถ่ายทอดมุมมองที่รู้สึกถึงความทับซ้อนของปัญหาและมลพิษที่เข้ามาปะปนอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คนและสถานที่ เพื่อสื่อให้เห็นถึงความเสื่อมโทรม ความเน่าเสียของสังคมผ่านภาพจิตรกรรมที่มีชีวิต แต่ไร้ความหวังผ่านกระบวนการนำเสนอทางเทคนิคจิตรกรรม 2 มิติสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนออกมา สามารถสรุป การสร้างสรรค์ได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนของสังคมที่พบเจอจากปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ข้าพเจ้าได้เห็นจากสังคมไทยและจากกลุ่มคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อแสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม สิ่งแวดล้อม และคนไร้บ้านที่ใช้ชีวิตตามท้องถนนในประจำวัน

3. ชี้ให้เห็นถึงผลการทบทวนของปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ และความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ที่ผลักดันให้คนธรรมดาต้องกลายเป็นคนไร้บ้าน

4. ศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาสร้างงานจิตรกรรม 2 มิติ บนเฟรมผ้าใบ ที่แสดงสภาวะ นามธรรมของอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้นออกมาเป็นรูปธรรมหรือสร้างงานจิตรกรรมที่บ่งบอกถึง สภาวะอารมณ์เหล่านั้นในชีวิตประจำวันของผู้คนเช่น ลักษณะท่าทาง บุคลิก การใช้ชีวิต สิ่งของ เครื่องใช้ สถานที่ที่สัมพันธ์กับกลุ่มคนเหล่านั้น การแสดงออกทางสีหน้าที่ถ่ายทอดออกมาที่บ่งบอกถึง สภาวะของความเศร้า ท่าทางเหนื่อยล้า หรืออาการเหม่อลอยเหล่านั้นถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานที่สามารถสะท้อนปัญหาของสังคมในปัจจุบัน

3. เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ

1 ได้รับองค์ความรู้จากการค้นคว้าหาข้อมูลในเชิงเอกสารและการลงพื้นที่ในประเด็นๆที่ เชื่อมโยงกับปัญหาโครงสร้างเชิงระบบและความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

2 ทราบถึงปัญหาต่างๆที่ทับซ้อนกันในสังคม และเข้าใจสาเหตุของปัญหาเหล่านี้มากขึ้น

3 ได้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกและเข้าใจถึงสาเหตุของกลุ่มคนไร้บ้าน และเห็นคุณค่าของ ความเป็นมนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียม

4 สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ โดยบอกเล่าผ่านกลุ่มคนไร้บ้านสะท้อนมุมมองที่รู้สึก ถึงความทับซ้อนของปัญหาและมลพิษที่เข้ามาปะปนอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คนและสถานที่

4. สมมติฐานของการศึกษา

1. ข้าพเจ้าต้องสร้างผลงานที่สะท้อนถึงสภาพสังคมปัจจุบัน นำเสนอสภาพความเหลื่อมล้ำ หรือปัญหาโครงสร้างเชิงระบบโดยบอกเล่าผ่านสถานที่สิ่งแวดล้อม ผ่านชีวิตผู้คนทุกสาขาอาชีพที่ใช้ ชีวิตประจำวัน และข้าพเจ้าจะเจาะประเด็นตรงที่กลุ่มคนไร้บ้านเป็นหลัก

2. ผลลัพธ์จากการศึกษาหาข้อมูลและการลงพื้นที่จริง เพื่อต้องการบอกเล่าความสิ่งที่พบ เห็นมาสร้างสรรครูปแบบผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนสังคมอย่างตรงไปตรงมา

3. ข้าพเจ้าต้องการให้ผลงานชิ้นนี้เป็นสื่อหนึ่งในการบอกเล่าปัญหาสังคมและกระตุ้นให้ทุก คนได้ตระหนักถึงปัญหาและหวังว่าผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้จะมีส่วนในการขับเคลื่อนและสะท้อนความ จริงของสังคมออกมาไม่มากนักน้อย

5. ขอบเขตการศึกษา

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ต้องการนำเสนอสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนไร้บ้านเพื่อใช้สะท้อนปัญหาของความเหลื่อมล้ำและปัญหาอื่นๆที่มีความทับซ้อนกันในสังคมไทย

2. **ขอบเขตด้านรูปแบบ** เสนอผลงานจิตรกรรมในรูปแบบจิตรกรรมเหมือนจริง โดยนำเสนอสภาพชีวิตของผู้คนที่ชีวิตอยู่ตามที่สาธารณะ หรือนำเสนอสภาพชีวิตผ่านวัตถุสิ่งของสถานที่ เครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย ความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก และเน้นแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาทางสีหน้าและแววตาของผู้คนออกมาในผลงาน

3. **เขตด้านเทคนิค** ข้าพเจ้านำเสนอผลงานโดยเทคนิคจิตรกรรม 2 มิติ บนเฟรมผ้าใบ ด้วยสีอะคริลิกเป็นการเขียนกึ่งวาดเส้นด้วยน้ำสี เพื่อให้ความรู้สึกถึงกลุ่มคนชั้นล่าง เป็นการเพิ่มน้ำหนักแบบธรรมชาติ แต่แสดงให้เห็นถึงความหยาบ เป็นร่องรอยของคราบเส้นสี คราบบรรยากาศ ทำให้รู้สึกถึงความลำบากของคนชั้นล่าง แต่จะเพิ่มเติมเทคนิคเข้าไปขึ้นอยู่กับแต่ละเนื้อหาเพื่อให้ตัวเทคนิคมารองรับความคิดที่พัฒนาและแตกต่างกันไปในแต่ละชิ้น

6. ขั้นตอนของการศึกษา

- ค้นหาข้อมูลต่างๆที่พูดถึงปัญหาเชิงโครงสร้าง และปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย
- ศึกษาปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาความเหลื่อมล้ำ ที่เชื่อมโยงหรือส่งผลกระทบต่อคนไร้บ้าน แยกออกในแต่ละประเด็นๆ
- วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆที่เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนไร้บ้าน
- ลงพื้นที่ และกำหนดขอบเขตกลุ่มคนและสถานที่ ที่จะไปสอบถามหาข้อมูล และเรื่องที่จะนำเสนอ
- ศึกษารูปแบบจิตรกรรมลัทธิสัจจะนิยม เพื่อสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
- ศึกษางานจิตรกรรมที่ถ่ายทอดสภาพความจริงตามธรรมชาติ และสิ่งที่ปรากฏขึ้นในสังคม จากข้อมูลที่ได้ศึกษามาแล้วในข้างต้น
- เตรียมข้อมูล สังเคราะห์ และนำเสนอเป็นผลงานจิตรกรรม

แหล่งข้อมูล

- หนังสือ บทความ สกู๊ปข่าว และสื่อสังคมออนไลน์
- ข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้คน

บทที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

“ความเหลื่อมล้ำ” หมายถึง ช่องว่างระหว่างผลประโยชน์ที่เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างผู้ได้รับโอกาสดังผู้ขาดโอกาส โดยจะแบ่งเป็นสองประเภทหลักๆ คือ การกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะเป็นการกำหนดนิสัย หน้าที่ และพฤติกรรมของผู้คนให้มีความสัมพันธ์กัน และบุคคลที่โดนจัดให้อยู่ในแต่ละบทบาท ดังกล่าวอาจมีความไม่เท่าเทียมกันในสังคม และอีกประเภทคือการจัดโครงสร้างทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดช่องว่างในการเข้าถึงโอกาสในด้านต่างๆไปเช่น ด้านอำนาจโอกาสทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่ได้รับโอกาสมากกว่าจะทำให้ได้รับประโยชน์ มากกว่า¹

ซึ่งความเหลื่อมล้ำนี้ส่งผลให้เกิด “ประชากรกลุ่มเปราะบางขึ้น” ซึ่งทำให้คนกลุ่มนี้ขาดศักยภาพในการรับมือกับปัญหาในด้านต่างๆ ซึ่งเกิดจากความไม่เป็นธรรมในเชิงโครงสร้าง ดังนั้นประชากรกลุ่มนี้จึงมักถูกเอาเปรียบอยู่เสมอ หรือไม่ได้รับการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน ทำให้คนกลุ่มนี้ถูกปิดกั้นไม่สามารถแสดงศักยภาพออกมา หรือขาดโอกาสในการฝึกฝน เพราะไม่มีต้นทุนที่จะแบกรับกับความเสี่ยงในการทดลองสิ่งต่างๆ เพราะฉะนั้นความเหลื่อมล้ำจึงปิดโอกาสในการแสดง ศักยภาพของกลุ่มคนเหล่านี้ไป

อีกประเด็นสำคัญของความเหลื่อมล้ำจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งในหลักความจริงมนุษย์ทุกคนควรมีสื่อเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน แต่ปัจจุบันนี้มีปัญหาสิทธิต่างๆ เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำเกิดจาก กลุ่มคนที่เอาเปรียบและ ต้องการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม²

ปัญหาความเหลื่อมล้ำ จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อกลุ่มที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมตามสิทธิที่ควรจะได้รับว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คือ “กลุ่มเปราะบางทางสังคม” ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากกระบวนการโครงสร้างของสังคมไทยที่มีนโยบายไม่เอื้อต่อหลักการสิทธิมนุษยชน คือจะเอื้อต่อระบบนายทุนเป็น

¹ วรภัทร วีรพัฒนคุปต์.(2563).”ความเหลื่อมล้ำ – ประชากรกลุ่มเปราะบาง – สิทธิมนุษยชน”,สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565, <http://ucl.or.th/?p=3495>

² ฤทธิรงค์ จุฑาพฤตนิกร,ความหมายของคำว่า “บ้าน” ของคนไร้บ้าน,(สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2558)สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน, 2565 <https://he02.tci-thaijo.org/>

หลัก จัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นธรรม รวมไปถึงการกดขี่ หรือมีค่านิยมแบ่งแยกฐานะ คนยากจนไร้อำนาจต่อรอง

กลุ่มเปราะบางทางสังคมกับการถูกละเมิดสิทธิ

กลุ่มเปราะบางคือกลุ่มที่ถูกสังคมกดทับและละเมิดสิทธิมากที่สุดภายใต้กรอบของความเหลื่อมล้ำ เพราะเป็นกลุ่มที่ไร้อำนาจในการต่อรอง ไม่มีศักยภาพในด้านต่างๆ มากพอที่แบกรับผลกระทบของปัญหาได้มากนัก ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความเสี่ยงที่จะกลับมาได้ในภาวะวิกฤตการณ์ที่ทำให้เกิดประชากรกลุ่มเปราะบาง

1. ลักษณะทางธรรมชาติและสุขภาพร่างกาย ลักษณะทางธรรมชาติเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น คนพิการตั้งแต่กำเนิด ผู้สูงอายุ ผู้หญิง และกลุ่มหลากหลายทางเพศ บุคคลเหล่านี้จะมีความเสี่ยงมากกว่าคนทั่วไป และบางส่วนก็เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น ประสบอุบัติเหตุ อากาศเจ็บป่วยทางกายและทางจิตใจ รวมไปถึงการติดเชื้อ (HIV) ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ก็ไม่เป็นที่ยอมรับและถูกปิดกั้นโอกาสจากสังคมเหมือนกัน

2. การเป็นชนกลุ่มน้อย ต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม คนกลุ่มนี้คือกลุ่มพวกแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานไร้สัญชาติ หรือเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย รวมไปถึงกลุ่ม ชายเขา ชายทะเล ชาติพันธุ์ คนกลุ่มนี้มักถูกเลือกปฏิบัติ โดนเอารัดเอาเปรียบหรือถูกโกงอยู่เสมอ และไม่ได้รับการเข้าถึงการช่วยเหลือจากภาครัฐ

3. การถูกจำกัดอิสรภาพ หรือกักขังจองจำ การจองจำคือการจำกัดอิสรภาพในด้านต่างๆ และยังเสียสิทธิบางอย่างไป มีหน้าซ้ำคนกลุ่มนี้ถึงแม้จะพ้นโทษออกมาแล้วก็จะถูกสังคมมองด้วยความรังเกียจ หรือปิดกั้นโอกาส ในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ เพราะสังคมได้ตีตราไปแล้ว ดังนั้นคนกลุ่มนี้ก็เป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางเหมือนกัน

4. ความยากจน ความยากจนถือเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดประชากรกลุ่มเปราะบาง เนื่องจากความยากจน ส่งผลกระทบเชื่อมโยงไปอีกหลายด้านต่อมา เช่น การเข้าถึงการศึกษาที่ดี การมีที่พักปลอดภัย หรือโอกาสในการพัฒนาชีวิต ทำงานหนัก ได้รับค่าแรงต่ำ และถ้าเติบโตมาในครอบครัวที่ยากจน ก็จะมีโอกาสในการที่จะหนีไม่พ้นวงจรแห่งความจน เนื่องจากต้องแบกรับภาระหนัก และไม่มีต้นทุนในการลงทุนธุรกิจใหม่ๆ และมีความเสี่ยงในสภาวะวิกฤตที่จะกลับมาตั้งตัวใหม่ และกลุ่มเปราะบางส่วนใหญ่จะเกิดจากความยากจนเป็นหลัก

5. โครงสร้างสังคมที่ไม่เป็นธรรม โครงสร้างพื้นฐานของสังคมเป็นส่วนสำคัญของทุกระบบ หากว่าโครงสร้างเหล่านี้ไม่เกิดความเป็นธรรม ทำให้กลุ่มที่เปราะบางก็จะส่งผลกระทบอย่างหนัก

เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้มีทรัพยากรที่รองรับแรงกระแทกได้น้อย เมื่อเกิดความไม่เป็นธรรม ก็ส่งผลให้กลุ่มประชากรที่มีความเปราะบาง ได้รับผลกระทบมากที่สุด สาเหตุหลักก็มาจาก ความยากจนเป็นหลัก³

จากปัญหาของความเหลื่อมล้ำและปัญหาโครงสร้างที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดกลุ่มคนเปราะบางขึ้นในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้พิการทางกายและจิตใจ ผู้สูงอายุ ผู้หญิง เด็ก คนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียน ชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์คนที่มีปัญหาสถานะบุคคล คนพลัดถิ่น คนยากจน ฯลฯ หรือแม้แต่กลุ่มคนไร้บ้าน ก็เกิดจากปัญหาของความเหลื่อมล้ำเป็นสาเหตุหลักๆที่ส่งผล ทำให้เกิดคนไร้บ้าน คนไร้บ้านเกิดจากปัญหาส่วนบุคคลและความทับซ้อนของของปัญหาเชิงโครงสร้างในหลายๆด้านที่ผลักดันให้คนคนหนึ่งต้องออกจากบ้านมาอยู่ตามที่สาธารณะ และถ้าปัญหาเหล่านี้ยังเกิดมากขึ้นหรือไม่ได้รับการแก้ไข ยิ่งทำให้เกิดผลกระทบอย่างหนักและยิ่งซ้ำเติมปัญหาต่อกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนชนชั้นล่างมากขึ้นไปอีก⁴

ข้าพเจ้าจึงสนใจกลุ่มคนไร้บ้านและหยิบยกมานำเสนอเกี่ยวกับสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านเพื่อสะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย เพราะคนไร้บ้านคือกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบหรือโดนกระทำจากปัญหาดังกล่าวได้เด่นชัดที่สุด

คนไร้บ้าน

“บ้าน” ความหมายของบ้านในภาษาอังกฤษจะแบ่งเป็นความหมายกว้างๆ 2 คำ คือ House และ Home ซึ่งคำว่า House จะหมายถึงบ้านที่เป็นตัวกายภาพ เชิงสถานที่ที่ปกป้องกำบัง หรือให้ความปลอดภัย เป็นหลัก ส่วนคำว่า Home จะหมายถึง บ้านที่เป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึก หรือในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือ ความรู้สึกสบายใจ เป็นหลัก ดังนั้นคำว่า “บ้าน” จะมีความหมายสองอย่างมารวมกัน

³ วรภัทร วีรพัฒนคุปต์.(2563).”ความเหลื่อมล้ำ – ประชากรกลุ่มเปราะบาง – สิทธิมนุษยชน”,สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565, <http://ucl.or.th/?p=3495>

⁴ อรรถพร กักค้ำพล,ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทย,(นศึกษาปริญญาเอก, คณะการจัดการการท่องเที่ยว, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,) หน้า 218-221, สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน, 2565

คนไร้บ้าน (Homeless) คือคนที่อาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ เป็นที่พักพิง แต่อดีตคนกลุ่มนี้ก็เคยมีบ้านมาก่อน แต่เนื่องจากบ้านเหล่านั้นไม่ได้มีความหมายที่เติมเต็มความหมายที่สมบูรณ์ คนเหล่านั้นจึงไม่มีบ้านที่สร้างความรู้สึกที่ทำให้ House และ Home เป็นสิ่งเดียวกัน ประกอบกับกลุ่มคนเหล่านี้ก็เป็นเหยื่อของปัญหาสังคมที่ทับซ้อน ดังนั้นคนไร้บ้านก็คือเหยื่อของความล้มเหลวทางสังคม และต้องออกจากบ้านมาสร้างวัฒนธรรมแบบใหม่ นั่นเอง⁵

1. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน

การที่คนปกติจะย้ายมาอยู่ในที่สาธารณะนั้น มีสาเหตุหลายอย่างที่ผลักดัน และส่งเสริมซึ่งกันและกันจนทำให้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน ซึ่งมีหลายปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน จนไม่สามารถระบุได้ว่าจะเป็นเพราะปัญหาใดปัญหาหนึ่งเพียงอย่างเดียว โดยตัดขาดจากปัญหาอื่น ๆ ไปได้⁶

1.1 ความเปราะบางของสถาบันครอบครัว ความเปราะบางของสถาบันครอบครัว เป็นปัญหาหลักที่ทำให้เกิดคนไร้บ้านมากที่สุด เนื่องจากในยามยากลำบาก การช่วยเหลือจากครอบครัวถือเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นคนที่ครอบครัวไม่สมบูรณ์หรือครอบครัวมีปัญหาหรือครอบครัวไม่คอยช่วยเหลือ ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน⁷

“คนชรา” เพราะเป็นวัยที่ไม่อาจทำงานเลี้ยงตัวเองได้ ตัวอย่างเช่น ลุงวัฒน์ (อายุ 68 ปี) บ้านเดิมของลุงอยู่ ที่หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตอนเล็ก ๆ ลุงเคยเรียนหนังสือไม่จบ ป.4 ตอน วิทยาลัยก็ทำงานสารพัด ทั้งลงเรือประมงหาปลา ช่วยพี่สาวเข็นของ เคยรับจ้างเข็นผักที่ปากคลองตลาด แต่ทุกวันนี้อายุมากแล้วทำอะไรไม่ไหว ลุงเคยมีครอบครัวอยู่ที่ชุมพร แต่เมียเป็นมะเร็งตายจึงออกจากบ้านเมีย นับแต่นั้นลุงก็กลายเป็นคนไร้ราก เคยไป ทำงานเลี้ยงหมูที่จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่ถูกนายหน้าหลอกเอาเงินค่าแรงไป เคยเป็นยาม อยู่แถววงเวียนใหญ่

⁵ ฤทธิรงค์ จุฑาพฤตนิกร, ความหมายของคำว่า “บ้าน” ของคนไร้บ้าน, (สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2558) สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน, 2565 <https://he02.tci-thaijo.org/>

⁶ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า51). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

⁷ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า52). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

ครั้งสุดท้ายลูกกลับบ้านเมื่อปี 2542 เพื่อไปทำบุญ 100 วันงานศพแม่ แล้วก็มาอยู่สนามหลวง ประมาณ 2 ปี ช่วงก่อนกรุงเทพมหานคร ประกาศห้ามนอนสนามหลวง ลูกบอกว่า “ถ้าสนามหลวงไม่ให้นอน จะลำบาก แล้ว ก็หน้าฝนด้วย อยู่กรุงเทพฯ ไม่มีเงินมันหากินยาก กลับไปอยู่บ้านกับน้องชายดีกว่า แล้วลูกก็ได้รับการช่วยเหลือค่ารถจากมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กลับบ้าน แต่หลังจากนั้นประมาณหนึ่งสัปดาห์ก็พบลุงที่สนามหลวงอีก จากเสื้อผ้าชุดใหม่ พอจะเชื่อได้ว่าลูกกลับบ้านไปจริง พอถามลุง คราวนี้ลุงตอบหนักแน่นขึ้นว่า กลับไปแล้วอยู่ไม่ได้ มันอึดอัด กินอยู่มันสบายจริง แต่น้องสะใภ้มันบ่น บ่นอยู่นั่น เลยบอกมันว่าไม่อยู่แล้ว เก็บเสื้อผ้าออกจากบ้าน นั่งรอที่สถานีรถไฟ ลักพักมันตามมา มันรู้ว่าเราไม่มีตังค์ มันก็ตามเอาตังค์มาให้ มันไม่รู้หรือกว่า มาสนามหลวง บอกมันแค่ว่ากลับมาอยู่กรุงเทพฯ ยังไง มันก็ตามไม่เจอ ไม่กลับแล้ว ตายอยู่สนามหลวง ดีกว่า⁸

“กลุ่มวัยรุ่น” กลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวแตกแยกไม่สมบูรณ์ พ่อแม่แยกทาง หรืออาศัยอยู่กับพ่อ กับแม่ หรือญาติพี่น้อง เต็มโตมาด้วยการไม่ได้รับการเลี้ยงดูสั่งสอนที่ถูกต้อง หรือไม่ได้รับความอบอุ่น ทำให้คนกลุ่มนี้ต้องออกจากบ้าน ไปเข้าสังคมต่างๆเช่นมั่วสุม ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จนทำให้เป็นปัญหาของสังคม หรือถ้าเป็นผู้หญิง ก็อาจจะไปยุ่งเกี่ยวกับการค้าประเวณีได้⁹

“ตรี (เสียชีวิตแล้วขณะอายุ 26 ปี) เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนในกรณีนี้ บ้านเดิมของตรีอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี พ่อแม่หย่าร้าง ทำให้ตรีเร่ร่อนตั้งแต่เด็ก เคยลองสิ่งเสพติดมาทุกอย่าง ตั้งแต่ตมกาว ฝิ่น ยา คุดมั่ว”¹⁰

⁸ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน(พิมพ์ครั้งที่ 3, น.52-53) .สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

⁹ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า53). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

¹⁰ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

“วัยทำงาน” วัยทำงานนี้สำหรับผู้ที่ต้องออกไปทำงานจากบ้านไปต่างถิ่นก็พบในลักษณะหลายรูปแบบ

“เจ๊ใหญ่คนเชื้อสายจีน อายุประมาณ 50 ปี ยังชีพด้วยการเก็บของเก่า ค่อนข้างเป็นที่รู้จักในหมู่คนไร่บ้าน เพราะเป็นคนเร่ร่อนมากกว่า 10 ปี ด้วยสาเหตุที่ไม่ซับซ้อนว่าญาติพี่น้องหนูมี แต่เขารังเกียจหนูพ่อแม่หนูตายตั้งแต่เด็กต้องอาศัยพึ่งเขาอยู่ให้เขาใช้ทำงาน ยิ่งใหญ่หนูไม่ว่าหรอก แต่จะให้หนูไปเป็นคนใช้ให้หลานเราเองอย่างนี้นั้นมากไปเขาตูดหนูว่า “อย่างมึงไม่มีความรู้ถ้าไม่อาศัยอยู่จะมีปัญญาทำอะไรกิน” หนูทนไม่ไหวก็เลยออกมาเร่ร่อนไม่อยากอยู่แบบนี้หรอก แต่ทำยังไงได้”¹¹

สถาบันครอบครัวถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำหน้าที่ช่วยเหลือหรือคอยสนับสนุน สมาชิกที่ได้รับปัญหาในยามวิกฤต ด้วยเหตุนี้คนที่ไม่มีครอบครัวที่คอยสนับสนุนในยามยากลำบาก ก็จะมีความเสี่ยงที่จะต้องกลายมาเป็นคนเร่ร่อนหรือคนไร่บ้าน ดังนั้นปัญหาคนไร่บ้านสามารถเป็นตัวบ่งชี้ได้ถึงปัญหาของสถาบันครอบครัว ที่ยังเป็นปัญหาอยู่ในสังคม

1.2 ตกงานเร่ร่อน ส่วนใหญ่จะพบในกลุ่มคนที่ทำงานก่อสร้างหรือกลุ่มคนที่ไม่มีการงานที่มั่นคง เมื่อไม่มีงานก็เลยต้องกลายมาเป็นคนไร่บ้าน

“ครอบครัวของพี่ศรี ที่พี่ศรีเคยทำงานร้านซักรีด ส่วนพี่ทาเคยทำงานเป็นกระเป่ารถโดยสาร แต่เมื่อทั้งสองมาทำงานก่อสร้างในช่วงปี 2541 ในช่วงที่ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นแล้ว งานก่อสร้างมีปัญหาเบิกเงินจากผู้รับ เหมามาไม่ได้ ในที่สุดเมื่อถูกโกงค่าแรงจึงอยาก

(พิมพ์ครั้งที่ 3, น53). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

¹¹ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร่บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร่บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.53). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

เปลี่ยนอาชีพ แต่ก็ไม่สามารถหางานได้ กลายเป็นคนตกงานเรื้อรัง ไม่มีเงินติดตัว สุดท้ายจึงต้องปรับตัวมาหาของเก่าประทัง ชีวิตและเร่ขายกระดาษตามงานวัดในที่สุด”¹²

1.3 ยิงนานวันความหวังยิ่งน้อยลง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกในการเริ่มเปลี่ยนตัวเองมาจากคนตกงาน มาใช้ชีวิตเป็นคนไร้บ้าน

“ครอบครัวของพีศรี ที่ไปนั่งสมัครงานที่สำนักจัดหางานอยู่ถึง 17 วัน จนเงินในกระเป๋าหมด ไม่อาจจะไปนั่งรองานได้อีกแล้ว เพราะไม่มีเงินกินก็ต้องเก็บหา ของเก่าเพื่อประทังชีวิตไปวันๆ แรกๆ ที่ยังมีความหวังที่จะไปรองานแล้วริบมาเก็บของ เก่า แต่ต่อมาเมื่อความหวังน้อยลงทุกขณะ จึงผันไปเก็บของเก่าหาเลี้ยงท้องแทนการ ไปรอสมัครงาน และในที่สุดก็กลายเป็นคนไร้บ้าน”¹³

1.4 การผิดหวังจากการไปทำงาน เรื่องนี้ ประเด็นสำคัญหลักๆ สำหรับคนตกงานคือการถูกนายหน้าหลอกให้ไปทำงาน และโดนโกงค่าแรงจนทำให้แรงงานที่ตกเป็นเหยื่อ เกิดความหวาดกลัว และไม่กล้ากลับไปทำงานอีก

“กรณีของสอง สองเล่าว่า เมื่อไปหางานครั้งแรกยังไม่มีประสบการณ์ คนมารับบอกว่า จะพา ไปทำงานร้านขายวัสดุก่อสร้างที่สงขลาโดยมีรถมารับ แต่เมื่อลงไปถึง เขาพาไปพักที่ตลาด กินข้าวเสร็จก็ขอเก็บเอกสารบัตรประชาชน จึงเริ่มฉุกคิดว่ ไม่น่าจะใช้การ ทำงานขายของ น่าจะถูกหลอกลงเรือประมง จึงหลบหนี ผมกับคนที่ไปด้วยกัน เพิ่งเจอกันที่หัวลำโพงนั่นแหละ ไม่รู้จักกันมาก่อน แล้วเขา ก็ไม่ให้คุยกันด้วย แต่พอรู้ว่าถูกหลอกแน่ เลยตกลงช่วยกันรุมไอนายหน้า เอาไม้ตี มัน แล้วต่างคนต่างวิ่ง คิดว่าถ้ามันจับได้ก็ต้องตาย ผมวิ่งลัด

¹² บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.55). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

¹³ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3,หน้า.56). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน

ทุ่ง ทั้งตัวเลอะโคลน ไปหมด พอตีมาเจอรถบัสนั่ง ผมก็โบก ขอเขาขึ้นรถว่าถูกหลอกลงเรือ หนีมา เขาก็ให้ขึ้น พอมาถึงกรุงเทพฯ ผมไม่อยากไปสมัครทำงานอีกเลย”¹⁴

1.5 พบช่องทางหากินโดยไม่ต้องมีบ้าน ประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ดึงดูดให้กลุ่มคนที่ตกงานได้เปลี่ยนตัวเองมาเป็นคนไร้บ้านได้ ก็คือ การมีงานที่สร้างรายได้ให้กับตัวเองสำหรับตัวเอง สำหรับการเลี้ยงชีพ โดยไม่จำเป็นต้องแบกรับภาระหรือไม่จำเป็นที่จะต้องมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง โดยอาชีพส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุดก็คือกลุ่มคนเก็บของเก่า

“พี่กนกและภรรยาเป็นตัวอย่างที่ดี พี่กนกเคยทำงานขับรถติดตั่งป้ายโฆษณา แต่เมื่อออกจากที่ทำงานแล้วต้องมานอนสนามหลวงก็พบจังหวะเหมาะในช่วงเทศกาล สงกรานต์ปี 2545 ซึ่งมีคนเที่ยวตรอกข้าวสารมาก มีคนนำน้ำประปาบรรจุขวด พลาสติกขายให้ฝรั่งเล่นน้ำ ทำให้มีขวดน้ำเป็นจำนวนมาก เมื่อมีคนแนะนำให้พี่กนก เก็บขวดพลาสติกขายจึงหาเงินได้มาก และทุกวันนี้ก็พัฒนาการเก็บจนชำนาญมากขึ้น ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยเก็บของเก่ามาก่อนเลย”

“วันแรกที่ผมเก็บของเป็นวันสงกรานต์พอดี ยายบ้านั้นแนะนำผมว่า เก็บขวดน้ำ ผมเก็บขายได้ 800 กว่าบาท จนเข้าแก่เขาซื้อไม่ไหว เงินเขาไม่พอซื้อ เขาลดจาก โลละ 10 มาโลละ 8 โลละ 5 ผมก็ยังขายให้เขาเพราะของมันมากจริงๆ”¹⁵

1.6 มีประวัติที่สังคมไม่ยอมรับ (คนเคยต้องโทษ) คนที่เคยมีประวัติก็มักจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดคนไร้บ้าน แต่ข้อมูลเหล่านี้จะส่วนใหญ่ คนที่เคยต้องโทษจะไม่อยากเปิดเผยข้อมูล

¹⁴ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.57). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน

¹⁵ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.59). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

เพราะเจ้าตัวถือเป็นเรื่องเหล่านี้เปรียบเสมือนรอยต่างของชีวิต สำหรับบุคคลนั้นๆ และถ้าไม่ไวใจใครจริงๆก็จะไม่เปิดเผย ข้อมูลนี้ให้ใครฟัง ส่วนใหญ่จะพบมากในคดียาเสพติด เป็นหลัก

“พี่ตา คนหาของเก่า แบล้งกระดาศและถุงของเก่าเพื่อนำไปขายแถวย่านหัวลำโพง สีนหน้าบอกถึงความ เหนื่อยหนักเต็มที ครอบครัวผมไม่ลำบาก มีพี่น้อง 6 คน อยู่แถวมัสยิดที่ตลาดพลู แต่ผมพลาดเอง เคยติดยา ติดคุก พอออกมาแล้วก็ตระเวนหางานไปเรื่อยๆ ไม่อยากกลับไปให้ญาติ พี่น้องเขารังเกียจ เดียวเขาจะว่าผมจะไปเกาะกิน ก่อนนี้ผมทำงานเฝ้าสวนหย่อมที่ สะพานพุทธ แต่ว่ามีคนลี้มกระเป๋าดังค์ในห้องน้ำแล้วหาย เขาก็มองว่าผมเอาไป ถ้าเขาไม่ไวใจผมแล้ว ผมก็เลยมาหาของเก่าดีกว่า¹⁶

1.7 ความพิการของร่างกาย สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นปัญหาที่ไม่สามารถที่จะไปประกอบอาชีพเหมือนคนทั่วไปได้ ทำให้ขาดรายได้ในการเลี้ยงตัวเองและไม่มีเงินพอที่จะไปเช่าที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะคนที่ไม่มีครอบครัวคอยสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ยิ่งความบกพร่องของร่างกายของคนไร้บ้านส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเห็นชัดเจนนัก จึงไม่สามารถไปประกอบอาชีพขอทานได้ เพราะยังไม่เห็นความพิการที่ชัดเจน

“ไก่ (หญิงอายุ 36 ปี) พิการขา กะเผลก และไม่มีพ่อแม่ที่แท้จริง อาศัยอยู่กับญาติ จึงมาเร่ร่อนเที่ยวอยู่สนามหลวง ไม่มีงานประจำ”¹⁷

ความพิการที่ไม่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่กำเนิด

¹⁶ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.61). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

¹⁷ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.63). สำนักพิมพ์ :ฟ้าเดียวกัน.

“พี่ใหญ่ ซึ่งเดิมมีปัญหาเกี่ยวกับทาง บ้านอยู่แล้ว เข้ามากรุงเทพฯ ทำงานก่อสร้าง แต่ประสบอุบัติเหตุขาหัก ต้องตามเหล็ก และไม่สามารถทำงานหนักได้ จึงมาเป็นคนไร้บ้าน ทำนองเดียวกับพี่ไอ้ ที่เคยทำงาน พนักงานโรงแรม แต่พลัดตกจากที่สูง สมองกระเทือน มองจากภายนอกจะเห็นรอย ผ่าตัด และสมองยุบ กลายเป็นคนพูดซ้ำ ทุกวันนี้เป็นคนไร้บ้านหาเลี้ยงชีพด้วยการ เก็บของเก่า” 18

ปัญหาความพร่องของร่างกายอีกแบบคือ การติดโรคติดต่อได้ง่าย โรคนั้นคือโรคเอดส์ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลธรรมดาหรือคนไร้บ้าน หน้าใหม่หรือหน้าเก่า โรคนี้ก็เป็นที่ยังเกี่ยวของครอบครัวและสังคม ทำให้โดนผลักดันให้ บุคคลทั่วไปต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน ซึ่งประเด็นสำคัญคือ การเป็นคนไร้บ้านก็เป็นความเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคติดต่อได้ง่าย เนื่องจากคนไร้บ้านจะมีพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าได้ง่าย ทำให้เป็นสาเหตุในการเกิดโรคติดต่อ เพราะขาดความรู้และวิธีการป้องกันโรค

1.8 การสมัครใจเป็นคนไร้บ้าน นอกจากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว ก็มีอีกประเภทหนึ่งเหมือนกันคือการออกมาใช้ชีวิตเร่ร่อนด้วยความเต็มใจ จะแบ่งได้ออกมาเป็น 3 ประเภทหลักๆ ได้แก่

แบบแรกคือ กลุ่มคนที่ใช้ชีวิตแบบอิสระชอบเที่ยว

พี่เปียบ (อายุ 37 ปี) นั่งและนอนประจำอยู่แถวอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ แต่งตัวสะอาด สวมหูฟังวิทยุ เป็นคนชอบเที่ยว งานไม่มีขาด แต่ไม่ยอมทำ ไปขอข้าววัดกิน เอาแค่อิมท้อง มีเงินติดตัว 50-60 บาท มานั่งอนุสาวรีย์คู่สาว ๆ เดินไปเดินมาก็มีความสุขแล้ว โดยพี่เปียบจะสร้างระยะห่างว่าตัวเองไม่ได้เหมือนผีทั่วไป¹⁹

¹⁸ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.64). สำนักพิมพ์ :ฟ้าเดียวกัน.

¹⁹ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, น.65). สำนักพิมพ์ :ฟ้าเดียวกัน.

แบบที่สองคือ มีการใช้ชีวิตหรือการทำงานที่อิสระ เช่นคนเก็บของเก่า คนขายของมือสองหรืออาชีพอิสระอื่นๆ

“พี่กนกและพี่อ้วนเป็นตัวอย่างของ คนที่เลือกเป็นคนไร้บ้านเพราะสอดคล้องกับอาชีพ มีรายได้พอสมควรแต่ไม่เช่าที่อยู่ อาศัย ภรรยาของพี่กนกบอกผู้เขียนว่า มีคนบอกเหมือนกันว่า ตรงนั้นมีห้องเช่า ถ้าจะไปเช่าจริงๆ เราก็เช่าไหว แต่ไม่เช่า เพราะอะไร... นอนตรงนี้ออกไปหาของก็ง่าย หาเสิร์ฟก็แยกของตรงนี้ อีกอย่างเพื่อ มีคนเอาของเก่ามาขาย เรานอนอยู่ตรงนี้เขามาหาก็จะเราตลอด ถ้าไปเช่า เวลาเขา มาแล้วไม่เจอเรา เราก็ไม่ได้รับของ คนขายของมือสองแบกะดิน เช่น ที่ริมคลองคูเมืองเดิม หรือสามแยกใกล้ วงเวียน 22 กรกฎาคม เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่เห็นความจำเป็นต้องมีบ้าน เพราะกว่า จะขายของได้ต้องหลัง 20.00 น. หรือบางครั้งหลัง 23.00 น. วางขายจนสว่าง แล้ว ก็นอนในที่นั่นเอง ตอนสายอาจไปนอนพักตามสวนสาธารณะ เย็นๆ ก็เริ่มมาวางของ อีกครั้ง”²⁰

แบบที่สามคือ กลุ่มคนที่มีนิสัยติดสุรา ชอบจับกลุ่มดื่มสุราเป็นประจำจนทำให้เป็นที่รังเกียจ และมีปัญหากับครอบครัวจนต้องออกมาใช้ชีวิตในที่สาธารณะ และไม่สามารถทำงานได้เพราะติดสุราอย่างหนัก แต่ก็มีสาเหตุปัจจัยอื่นๆทางสังคมที่คอยส่งเสริมให้คนเหล่านี้ต้องกลายมาเป็นคนที่ติดสุรา อาจจะเป็นเพราะสาเหตุอื่นๆที่เป็นปัจจัยมากัดดันในเรื่องของปัญหาชีวิตที่มากกระทบ จึงส่งผลให้คนเหล่านี้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน²¹

²⁰ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, น.65). สำนักพิมพ์ : ฟาเดียวกัน.

²¹ บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน.ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร),โลกของคนไร้บ้าน

(พิมพ์ครั้งที่ 3, น.66). สำนักพิมพ์: ฟาเดียวกัน .

2. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้านลักษณะร่วมของคนไร้บ้าน

3.1 มีหลากหลายปัญหาที่มาทับซ้อนกันทำให้คนกลุ่มนี้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน เช่นปัญหาตกงาน ปัญหาหนี้โภชนาที่พันคูกมา หรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย และที่สำคัญคือ ไม่มีครอบครัว หรือญาติพี่น้องที่คอยช่วยเหลือในยามยากลำบาก

3.2 วุฒิการศึกษา ปัญหาของคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะได้รับการเข้าถึงการศึกษาที่น้อย และอยู่ในระดับต่ำมากจึงไม่มีความสามารถหรือมีทักษะติดตัวที่ต่ำ จึงไม่สามารถที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ ส่วนใหญ่คนกลุ่มนี้จะมีอาชีพเป็นรับจ้างแรงงานหรือใช้แรงงานทั่วไป ไม่มีทักษะในระดับสูงดังนั้นคนกลุ่มนี้จึงได้รับค่าตอบแทนที่น้อยและมีความเสี่ยงที่จะเป็นประชากรกลุ่มเปราะบางได้ง่าย

3.3 การไม่มีทุนทางเศรษฐกิจ คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ยากจนไม่มีต้นทุนในการลงทุนทำการค้าขาย เช่นการลงทุนซื้อรถเข็นในการขายปลาหมึก รถเข็นขายผลไม้ หรือค้าขายหาบเร่ทั่วไป²²

3. ปัจจัยทับซ้อนที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน บริบทของเมืองที่เอื้อให้เกิดคนไร้บ้าน

นอกจากปัญหาส่วนบุคคลที่ทำให้คนกลุ่มนี้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้านแล้ว ยังเกิดขึ้นจากปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคมในทุกๆด้านที่ผลักดันให้คนกลุ่มนี้ต้องเข้ามาอยู่ในโลกของคนไร้บ้าน เช่น ปัญหาาระบบสวัสดิการที่ไม่ได้เข้าถึงคนกลุ่มนี้ หรือปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลให้คนจนหาที่พักอาศัยในเมืองได้ยากมากยิ่งขึ้น ไม่มีเงินเพียงพอในการไปเช่าหอพัก หรือบ้านเช่า ทำให้คนกลุ่มนี้ต้องไปอาศัยตามสถานที่สาธารณะ

จากข้อมูลดังกล่าว เป็นการทำความเข้าใจสาเหตุที่มีปัจจัยที่ทับซ้อนที่จะกล่าวโทษคนกลุ่มนี้ว่าเป็นเพราะนิสัยส่วนบุคคลอย่างเดียว แต่ความเป็นจริงคนกลุ่มนี้นั้นมีหลากหลายปัจจัย ที่ทับซ้อนกันจนผลักดันให้คนกลุ่มนี้ต้องออกมาใช้ชีวิตแบบนี้

ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าคนกลุ่มนี้ล้วนตกเป็นเหยื่อที่ได้รับเคราะห์จากความอ่ำแย่ของสังคม จนเขาต้องกลายเป็นประชากรกลุ่มเปราะบาง และพอประสบกับวิกฤตต่างๆหรือได้ประสบปัญหาชีวิต ก็ไม่มีการช่วยเหลือจากสังคมหรือจากสถาบันครอบครัว ทำให้คนกลุ่มนี้ต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน

²² บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการบริหาร), โลกของคนไร้บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 3, น.66). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

และไม่มีภาครัฐช่วยเหลือกลุ่มคนเหล่านี้อย่างเหมาะสม คนกลุ่มนี้จึงไม่อาจที่จะหลุดพ้นจากวงจรเหล่านี้เลยต้องใช้ชีวิตอยู่ในโลกของคนไร้บ้านอย่างถาวร²³

ศิลปกรรมลัทธิสัจจะนิยม (Realism Art)

ศิลปะสัจจะนิยมเกิดขึ้นประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นสมัยเริ่มเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม มีการเข้ามาของเครื่องจักรกลและเกิดความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ สัจจะนิยมเกิดขึ้นจากการที่มีศิลปินกลุ่มหนึ่งไม่เห็นด้วยกับศิลปะลัทธินีโอคลาสสิกอิสม์กับลัทธิโรแมนติคอิสม์ โดยศิลปินสัจจะนิยมจะให้คุณค่ากับการถ่ายทอดสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติและหลักวิทยาศาสตร์ มากกว่าการยึดถือคติเก่าๆแบบกรีกและโรมันหรือการแสดงความคิดฝันแบบอุดมคติตามแบบนีโอคลาสสิกอิสม์กับลัทธิโรแมนติคอิสม์

ศิลปะสัจจะนิยม คือการถ่ายทอดความเป็นจริงโดยการรับรู้จากการเห็นความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติ ทำให้มีความแตกต่างจากแนวคิดแบบชนบเก่าอย่างสิ้นเชิง ที่เมื่อก่อนศิลปะมีไว้เพื่อรับใช้ศาสนาพระมหากษัตริย์หรือคนชั้นสูง แต่กลับกันศิลปินกลุ่มนี้ได้นำเสนอสภาพความเป็นจริงของผู้คนธรรมดาในชีวิตประจำวัน มาพูดถึงในงานศิลปะแบบตรงไปตรงมาไม่เน้นอารมณ์ความรู้สึกหรือแม้แต่จินตนาการของศิลปิน สะท้อนความจริงของผู้คนในสังคมชนชั้นกลางหรือล่างที่ถูกกดขี่ ขาวนา ชนชั้นกรรมมาชีพ พูดเกี่ยวกับความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และรวมถึงการสร้างงานในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม (socially critical images) โดยถ่ายทอดจากความจริงที่ศิลปินได้พบเจอด้วยเทคนิคกระบวนการที่หลากหลาย²⁴

จากการศึกษาศิลปะสัจจะนิยม ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดที่นำมาใช้ต่อยอดในผลงานของข้าพเจ้าได้อย่างหลากหลายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาหรือประเด็นที่สัจจะนิยมต้องการนำเสนอมีความสอดคล้องกับประเด็นของข้าพเจ้าอย่างยิ่ง ในการนำเสนอความเป็นจริงของสังคม ความเหลื่อมล้ำหรือความยากลำบากของกลุ่มคนชนชั้นกรรมมาชีพถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดในการสร้างสรรค์ที่หลากหลายในการทำงานในตัวรูปแบบและกระบวนการเทคนิคในการถ่ายทอดความจริง และได้รู้และเข้าใจในสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจน

²³ บุญเลิศ วิเศษปธา. (2560). กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน. ใน ธนาพล อิวสกุล (บรรณาธิการ บริหาร), โลกของคนไร้บ้าน(พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า.68). สำนักพิมพ์:ฟ้าเดียวกัน.

²⁴ กำจร สุนพงษ์ศรี. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก. กรุงเทพฯ : เพื่อนพิมพ์. 2532.

ศิลปินกรณีศึกษา

1. กุสตาฟ กูร์เบต์ (GUSTAVE COURBET, 1819-1877)

ภาพที่ 1 ที่มา: <https://hmong.in.th/wiki/Courbet> เข้าถึงวันที่ : 20 พฤษภาคม 2565

เป็นบุคคลสำคัญที่เปลี่ยนแปลงการเขียนภาพตามแบบชนบ่เก่า ที่มักจะเขียนภาพแนวประวัติศาสตร์ หรือเรื่องราวที่มาจากบทกวี โดยการสร้างสรรค์งานของกูร์เบต์ ต้องเกิดจากการเห็นภาพความจริงจากดวงตาหรือเป็นภาพที่เกิดจากธรรมชาติเท่านั้น ดังนั้นผลงานของกูร์เบต์ส่วนใหญ่จึงเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเค้า โดยเค้ามักจะเขียนกลุ่มคนทุกชนชั้นรวมไปถึงกลุ่มคนชนชั้นกรรมอาชีพ ภาพเปลือย ทิวทัศน์ ทุ่งนึ่งและถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสมัยนั้นเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมในฝรั่งเศสทำให้กลุ่มคนชนชั้นล่างได้รับผลกระทบผู้คนยากลำบากมีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น ด้วยเค้าจะใช้โทนสีน้ำตาลลงแบบหยาบๆทำให้รู้สึกถึงความหดหู่และความลำบากของผู้คน แต่สมัยนั้นการเขียนภาพบุคคลธรรมดา และภาพเปลือยของบุคคลธรรมดายังไม่เป็นที่ยอมรับ และถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก เขาก็เลยปฏิเสธในการแสดงงานของรัฐและไปร่วมมือกับเอกชนแทนในการแสดงผลงาน ซึ่งเป็นการท้าทายวงการศิลปะแบบเดิมยิ่งนัก ทำให้ผลงานของเค้าเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ของศิลปินรุ่นใหม่่อีกมากมาย เขาเป็นผู้เรียกร้องเรื่องความเสมอภาคและความเท่าเทียมในสังคม ความมีสิทธิเสรีภาพ โดยผลงานของเขาก็อ้างถึงความเหลื่อมล้ำของกลุ่มชน

ชั้นกรรมอาชีพต้องใช้แรงงานอย่างหนัก ผลงานของเขาได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญ
ของคนทุกปัจเจกบุคคล²⁵

ภาพที่ 2 การฝังศพที่ออร์มัน 1849 ขนาด 315 x 668 ซม. สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มาภาพ : <http://Uploads7.Wikipaintings.Org/Images/Gustave-Courbet/Burial-At-Ornans-1849.Jpg> เข้าถึงวันที่ : 20 พฤษภาคม 2565

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานชื่อดังที่ทำทนายการเขียนภาพชนบแบบเก่าโดยศิลปินได้สร้างภาพ
จำลองงานศพ ที่นอกเมืองด้วยโทนสีน้ำตาล และใช้บุคคลธรรมดาในภาพซึ่งใช้เป็นภาพแนวประวัติ
ศาสตร์ แต่ไม่มีใครเขียนมาก่อนเพราะศิลปินส่วนใหญ่จะเป็นการเขียนภาพในการเล่าเรื่องราวของ
วีรกรรมของชนชั้นสูงหรือเรื่องราวจากเทพหรือเทพจากตำนานและนิยายปรัมปราเท่านั้น ดังนั้น
การเอาบุคคลธรรมดาเข้ามาเขียนลงในภาพทำให้ภาพนี้ถูกวิจารณ์อย่างหนัก ว่าภาพนี้เป็นงานชั้นต่ำ

²⁵ ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, Gustave Courbet จิตรกรทรงอิทธิพลคนสำคัญ ผู้ไฝ่หาความเป็นจริงแห่ง
เสรีภาพ, <https://www.matichonweekly.com/> สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน, 2565

2. โอนอเร โดมึเย (HONORE DAUMIER, 1808-1879)

ภาพที่ 3 โอนอเร โดมึเย ที่มา: https://hmong.in.th/wiki/Honor%C3%A9_Daumier
เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

โอนอเรโดมึเย เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศส เขาทำงานหลากหลายไม่ว่าจะเป็น จิตรกรรม ประติมากรรม หรือแม้กระทั่งภาพพิมพ์หิน โดยเขาหาเลี้ยงชีพด้วยการทำงานกับหนังสือพิมพ์ราย สัปดาห์ เป็นคนเขียนภาพล้อเลียนแนวเสียดสีทางการเมือง นอกจากนั้นเขายังเขียนสีน้ำ วาดเส้น อีกด้วย เขาเคยถูกจำคุกด้วยข้อหาดูหมิ่นสถาบันเป็นเวลา 6 เดือน ทำให้หลังจากนั้นเขาจึงหันมา สนใจในการวิภาควิจารสังคมแทน เรื่องที่เขานำเสนอส่วนใหญ่เค้าจะเรียกร้องความเท่าเทียมต่อสู้เพื่อ ชนชั้นแรงงาน ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตประจำวัน โจมตีกลุ่มคนชนชั้นกลาง หรือแม้แต่วิภาควิจารณ์ กระทั่งศาสนาโดยเขาจะให้คุณค่ากับความมีอิสระและถ่ายทอดออกมาแบบสมจริง²⁶

²⁶ समाพร คล้ายวิเชียร, โอนอเร โดมึเย (HONORE DAUMIER), <http://www.samaporn.com/>
สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน, 2565

ภาพที่ 4 รถโดยสารชั้นสาม, ขนาด 65.4 x 90.2 cm, สีน้ำมันบนผ้าใบ ที่มา:

https://Sailortwain.com/wp-content/uploads/2010/12/the_third-Class_Carriage-large.jpg ,เข้าถึง
วันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

ภาพนี้เป็นภาพขบวนรถไฟชั้น 3 ศิลปินได้ถ่ายทอดสภาพบรรยากาศรถไฟที่บรรจุผู้คนอย่างแออัด ให้เห็นถึงสภาพชีวิตของชนชั้นกรรมมาชีพที่เข้ามาจากชนเมือง เพื่อหางานทำในช่วงการปฏิวัติเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมในฝรั่งเศส ภายในภาพชั้นนี้ได้ให้อารมณ์ความรู้สึกยากลำบาก หดหู่ สิ้นหวังของกลุ่มคนชนชั้นล่าง ด้วยเทคนิคสีน้ำมันการคุมบรรยากาศด้วยโทนสีน้ำตาลด้วยที่แปร่งหยาบๆไม่ก็ขึ้น

3. ป๊อ-ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล

ภาพที่ 5 ป๊อ-ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล ที่มา: <https://readthecloud.co/pairoj-pichetmetakul/>
เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

บัณฑิตจากคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในช่วงที่เขาไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกาเขาได้ทำงานจากโครงการ ‘The Positivity Scrolls เป็นงานสะท้อนสังคม เพื่อช่วยเหลือคนไร้บ้าน โดยการออกไปบันทึกภาพความจริงของชีวิตเหล่านั้นและช่วยฝึกสอนทักษะการทำงานและสร้างโอกาสให้คนเหล่านั้นได้มีทางออกเพิ่มมากขึ้น²⁷

²⁷ พิมพ์อร นทกล,ป๊อ-ไพโรจน์ ศิลปินที่ใช้งานศิลปะช่วยคน ผู้มีสตูดิโอเป็นห้องถนอน,
<https://readthecloud.co/pairoj-pichetmetakul/> ,เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565,

ภาพที่ 6 ผลงานป๊อป ไทโรจน์จากนิทรรศการ A Human ภาพวาดส่งต่อความหวังและยกระดับการตระหนักรู้วิกฤตผู้ลี้ภัย ที่มา : <https://thestandard.co/> เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

ผลงานชิ้นนี้มีลักษณะการเขียนบุคคลครึ่งตัว และข้บเน้นการแสดงลักษณะอารมณ์ของใบหน้า และแววตาเพื่อบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกภายใน ศิลปินจะใช้การทวัดพู่กันที่หยาบเพื่อเน้นนำเสนอมารมณ์ความรู้สึกออกมาแบบฉับไว ถ่ายทอดความเป็นจริงและต้องแข่งกับเวลา เพราะศิลปินได้ทำงานในที่สาธารณะ เขาจะข้บเน้นจุดเด่นบริเวณดวงตาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกภายในภาพออกมา

4. สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา

ภาพที่ 7 สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา, ที่มา <https://www.scene4.com>, เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะจัดวาง จุดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของงานก็คือการโฟกัส กล้ามเนื้อของอวัยวะในส่วนต่างๆที่ใช้แรงงาน เช่น บริเวณแขน ขา มือ เท้า เป็นต้นแต่จะเน้นจุด บริเวณใบหน้าที่ยิ้มแย้ม เพราะศิลปินต้องสะท้อนกลุ่มชนชั้นกรรมอาชีพที่ใช้แรงงานอย่างหนัก และ ต้องการให้กำลังใจ²⁸

²⁸ MGR Online, “ฮีโร่” ศิลปะยกย่องและเชิดชู “ผู้ใช้แรงงาน” ของ “สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา”, <https://mgronline.com/>, เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565,

ภาพที่ 8 ชื่อภาพ : สามกรรมกร เทคนิค : หมึกจีนบนผ้าใบ, ขนาด : 160 x 170 cm.

ที่มา <http://www.thapra.lib.su.ac.th> ,เข้าถึงวันที่ : 21 พฤษภาคม 2565

ผลงานชิ้นนี้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานจาก ความรู้สึกภายในที่รู้สึกกดดัน ปืบคั้น จากการแบกรับภาระอันหนักหน่วงจากทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่มีปัญหาต่างๆมากมายรุมเร้า ของกลุ่มคนชนชั้นกรรมอาชีพ ศิลปินสัมผัสได้ถึงความงดงามของการต่อสู้ชีวิตของคนกลุ่มนี้ทำให้เกิดความประทับใจ และนำความรู้สึกเหล่านี้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะในรูปแบบกึ่งนามธรรม

การศึกษาศิลปินตัวอย่างที่ทำงานสะท้อนสังคมหรือพูดถึงกลุ่มคนชนชั้นอาชีพโดยศึกษาศิลปินสองท่านที่อยู่ในกลุ่มสังคมนิยมคือ กุสตาฟกูร์เบต์ และ โอนอเรโดมิเย โดยศึกษาในเรื่ององค์ประกอบการจัดภาพ การใช้โทนสี วิธีการถ่ายทอดแบบตรงไปตรงมา ทำให้ผู้คนสามารถเข้าใจได้ง่าย ป็อก-ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล ข้าพเจ้าได้ศึกษาศิลปินท่านนี้ในเรื่องวิธีการเข้าถึงข้อมูลโดยการออกไปสถานที่จริง ไปสัมผัสพูดคุย และการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกโดยฉับพลัน ถ่ายทอดชีวิตของผู้คนผ่านสีหน้าและแววตาที่สะท้อนออกมาในผลงานจิตรกรรม สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา ข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงวิธีการนำเสนอ หรือการพูดถึงชนชั้นกรรมอาชีพที่ยกย่องเชิดชูและเห็นคุณค่าของชีวิตอย่างเท่าเทียม การใช้โทนสีและวิธีการแสดงออกที่รู้สึกถึงการสู้ชีวิต ด้วยการศึกษาศิลปินเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดสร้างสรรค์ในเทคนิคและได้เรียนรู้ในกระบวนการทำงานของศิลปินต่างมาปรับใช้ในรู้แบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าได้รวดเร็วขึ้น

5. มิติ เรื่องกฤตยา

ภาพที่ 8 มิติ เรื่องกฤตยา ที่มา <https://themomentum.co/happy-feature-exhibition-dream-p> เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565

มิติ เรื่องกฤตยา เป็นงานภาพและเป็นศิลปินไทยร่วมสมัย เขาสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวในสังคมไทยและจะเลือกมุมมองบางแง่มุมมานำเสนอ นิติ เรื่องกฤตยา ได้อาศัยอยู่เมืองนอกตั้งแต่เด็ก จนจบการศึกษาจึงได้กลับมาอยู่ไทย ทำให้เค้าเห็นความแตกต่างความเป็นสังคมไทยชัดเจนมากขึ้น และเค้าจึงเริ่มบันทึกภาพการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพฯ ตั้งแต่ปี 2557 จนนำมาพัฒนาเป็นผลงานในตอนนี้ มิติได้สื่อสารประเด็นคุณภาพชีวิต สภาพอากาศ การเติบโตของอุตสาหกรรม ผ่านสิ่งที่เห็นด้วยตาเปล่า

ภาพที่ 9 ,Photo: BANGKOK CITYCITY GALLERY
 ที่มา <https://themomentum.co/happy-feature-exhibition-dream-p>
 เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565

ผลงานชิ้นนี้เป็นหนึ่งผลงานในชุด DREAM PROPERTY เป็นนิทรรศการที่สะท้อนถึง “ภาวะกึ่งจริงกึ่งฝัน” ของคนกรุงเทพฯ ที่ประกอบขึ้นจากความฝันของคนยุคใหม่ที่ต้องการหาบ้าน ราคาแพง ที่ยกระดับฐานะของตนเอง และเสมือนเป็นการบันทึกการขยายตัวของเมืองและความสัมพันธ์ของคนกับเมือง ผ่าน “มิติของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่เติบโต อย่างมากมายในกรุงเทพฯ ที่สวาททางกับเศรษฐกิจและความขัดแย้งทางการเมือง โดย มิติ ได้เลือกมุมมองเฉพาะมุมมองบางส่วน มานำเสนอ โดยมิติได้เลือกมุมมองเฉพาะมุมมองบางส่วนมานำเสนอโดยเน้นเฉพาะคอนโดที่เพิ่งสร้างใหม่ 4-5 ปี เพื่อให้คนดูได้ตีความ มิติ เลือกบันทึกเสี้ยวส่วนของภาวการณ์ผ่านสายตาของ “คนนอก” ทำให้เกิดการตีความและมีอิสระมากขึ้น²⁹

จากการศึกษาผลงานของ มิติ เรื่องกฤตยา ทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาตัวเนื้อหาที่ศิลปิน นำเสนอออกในอีกรูปแบบหนึ่งโดยนำเสนอผ่านผลงานภาพถ่าย ที่สะท้อนให้เห็นถึงสังคมเมืองที่กำลังเติบโตขึ้น โดยไม่เชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นเหล่านี้ผลออกมาจะเป็นอย่างไร จะดีหรือไม่ดีที่ให้คุณดูได้คิด ต่อหรือเกิดการตั้งคำถาม โดยนำเสนอผ่านผลงานที่ดูเรียบง่าย หรือมุมมองธรรมดาที่คนในกรุงเทพฯ ได้พบเจอบ่อยๆ

6.รงค์ วงษ์สวรรค์

ภาพที่ 10 ณรงค์ วงษ์สวรรค์ ที่มา : <https://th.wikipedia.org/> เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565

²⁹ ปิยพร อรุณเกรียงไกร(2559).คอนโด ความฝัน และที่ว่างของ ‘คนกรุงเทพฯ’ ในนิทรรศการ DREAM PROPERTY, สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565 , <https://themomentum.co/happy-feature-exhibition-dream-property/>

รงค์ วงษ์สวรรค์ เกิดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2475 ครอบครัวมีฐานะยากจน มีชีวิตค่อนข้างยากลำบาก ภายหลังจากท่านย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ท่านเป็นคนที่สนใจงานวรรณกรรมตั้งแต่เด็ก ท่านได้ขึ้นมาทำงานที่กรุงเทพฯ ได้แสดงภาพยนตร์ ได้รู้จักกับศิลปินถ่ายภาพผู้ดีของไทย จากนั้นท่านได้ทำงานที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐ จากนั้นก็เปลี่ยนชื่อนักเขียนเป็นรงค์ วงษ์สวรรค์

ภาพที่ 11 หนังสือวนปีศาจเขียน. <https://www.se-ed.com/product>.

เข้าถึงวันที่ : 26 มิถุนายน 2565

ตลอดระยะเวลาที่ท่านได้ทำงานเขียนในหลากหลายรูปแบบ เช่น เรื่องสั้น ปกฉีก บทความ ฯลฯ ทุกๆอย่างมีรากฐานมาจากประสบการณ์ชีวิตจริงที่ได้สัมผัสกับชีวิตผู้คนที่ถูกสังคมตีกรอบว่าเป็นคนชั้นสูง รวมทั้งคนชั้นต่ำในสลัม ท่านถ่ายทอดความเป็นสังคมไทยแบบตรงไปตรงมา ดังนั้นผลงานของท่านจึงมีเรื่องของ คนทุกชนชั้น ที่ถูกเขียนขึ้นด้วยภาษาของท่านเอง

จากการศึกษาผลงานการเขียนของท่านได้ถ่ายทอดความเป็นจริงของสังคมทุกชนชั้น สาขาศาสนา ออาชีพ รวมไปถึงกลุ่มคนทุกชนชั้น ไม่ว่าจะเป็ ผู้ดี คุณหญิงคุณนาย ไปจนถึงเปิดเผยให้เห็นถึงชีวิตและความเป็นมนุษย์ของกลุ่มชนนั้นในสังคมไม่ว่าจะเป็นคนกวาดถนน โสเภณี หรือคนขายถ่าน ผลงานของท่านได้สะท้อนถึงความเสื่อมโทรมของสังคมออกมาอย่างชัดเจน³⁰

³⁰ MGR Online(2552) ”วันที่พญาอินทรีบินไกลถึงสวรรค์-การวะแต่ 'รงค์ วงษ์สวรรค์’”,สืบค้นเมื่อ วันที่ : 26 มิถุนายน 2565, <https://mgronline.com/>

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง” ในบทที่ 3 นี้จะมุ่งเน้นในการศึกษาเรื่องวิถีในสร้างภาพผลงานออกมาเพื่อชี้ให้เห็นถึง 1 ที่มาของปัญหา 2 สภาพของสังคมในปัจจุบันที่เห็นถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจนกับคนรวยโดยบอกเล่าผ่านพื้นที่ 3 ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มคนไร้บ้าน ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้ในการบอกเล่าเรื่องราวได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการมากที่สุด

กระบวนการหาข้อมูลเพื่อนำมาในการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าในข้อมูลจากการลงพื้นที่ เนื่องจากข้าพเจ้าต้องการสะท้อนภาพความเหลื่อมล้ำในสังคมโดยใช้กลุ่มคนไร้บ้าน ข้าพเจ้าเลยต้องมีการไปลงพื้นที่จริงเพื่อใช้เป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นภาพสะท้อนสังคมปัจจุบันได้ชัดเจนมากที่สุด ข้าพเจ้าจึงใช้พื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งบริเวณนี้มีกลุ่มคนไร้บ้านอาศัยอยู่จำนวนมาก โดยการเก็บข้อมูลจากภาพถ่าย สัมภาษณ์จากกลุ่มคนไร้บ้าน ไปสัมผัสบรรยากาศ สังเกตวิถีชีวิตของผู้คนในชีวิตประจำวัน การกิน อยู่ หลับนอน เพื่อเป็นข้อมูลมาใช้ในการประกอบสร้างเป็นผลงานสร้างสรรค์

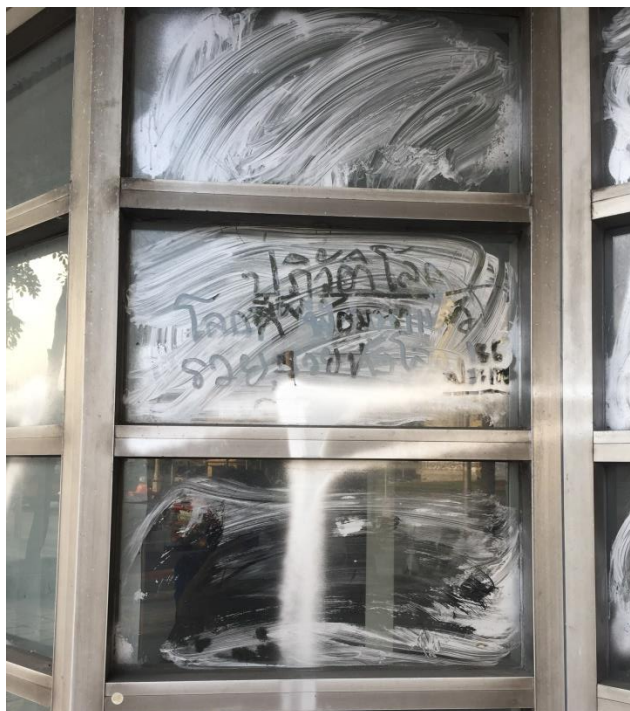

ภาพที่ 12 , ภาพคนไร้บ้านในที่สาธารณะ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

จากการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดความคิดต่อยอดในการพัฒนาผลงานจากสิ่งรอบตัวโดยจากการสังเกตสภาพแวดล้อมเพื่อนำมาปรับใช้ในผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าสังเกตภาพกราฟฟิตี (Graffiti) หรือข้อความที่ขีดเขียนลงบนกำแพงเหล่านี้ล้วน มีสัญลักษณ์หรือมีข้อความที่ตัวผู้สร้างต้องการเรียกร้องตีแผ่ความจริงหรือแสดงความคิดเห็นอะไรบางอย่าง โดยใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อเป็นที่ในการเผยแพร่ และได้ทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ในสังคม ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงนำภาพข้อความกราฟฟิตีที่ผู้คนบางส่วนอาจมองว่าทำให้ความสกปรกของบ้านเมือง และไม่เป็นศิลปะหรืออาจเป็นศิลปะชั้นต่ำ มาเป็นภาพพื้นหลังเพื่อใช้บอกเล่าที่มาหรือปัญหาเชิงโครงสร้างที่ทับถมและผลักดันทำให้คนคนหนึ่งต้องกลายเป็นคนไร้บ้าน

ภาพที่ 13 ภาพกราฟฟิตีตามสถานที่สาธารณะ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 14 ภาพกราฟฟิตี้ตามสถานที่สาธารณะ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษากลุ่มคนไร้บ้าน ทำให้ทราบว่าคนไร้บ้านเกิดจากปัญหาเชิงบุคคล ประกอบกับปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม จากการที่ข้าพเจ้าได้สังเกตภาพกราฟฟิตี้ที่ขีดเขียนลงบนผนังกำแพง ในบริเวณเดียวกันนั้นซึ่งสองอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นภาพสะท้อนปัญหาสังคมที่ย่ำแย่ และมีความคล้ายๆกันในบางอย่าง ทำให้ข้าพเจ้าจึงนำข้อความของภาพกราฟฟิตี้มาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการบอกเล่าตีแผ่ปัญหาของกลุ่มคนไร้บ้านที่เค้าประสบปัญหาและผลักดันให้คนคนหนึ่งต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน โดยใช้ภาพกราฟฟิตี้ มาเป็นฉากหลังโดยการใช้โปรแกรมตัดต่อภาพเพื่อใช้เป็นภาพร่างในการประกอบสร้างก่อนจะสร้างผลงานจริงเพื่อจัดวางองค์ประกอบ สี ขนาด ให้มีความลงตัวมากที่สุด

ภาพที่ 15 ต้นแบบภาพร่าง ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้ามีการใช้เทคนิคกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อที่จะนำไปสู่ภาพความคิดของข้าพเจ้าได้มากที่สุด โดยจะมีเทคนิคหลักๆดังนี้

1. เทคนิคในการเตรียมพื้น

เป็นขั้นตอนเริ่มแรกที่ข้าพเจ้าใช้ โดยจะเลือกใช้ผ้าดิบ และผสมรองพื้นด้วยดินสอพองเพื่อดูดซับสีที่ระบายลงบนเฟรม จะทำให้สีลดความสดลง ไม่สดใสด้วยคุณสมบัติเหล่านี้ ทำให้กระตุ้นบรรยากาศที่รู้สึกถึงความแห้ง มีสภาพพื้นผิวที่หยาบและให้ความรู้สึกลงในการเขียนกลุ่มคนชั้นล่างเป็นอย่างดี

2. เทคนิควาดเส้น

เป็นขั้นตอนที่ข้าพเจ้าใช้ในการร่างภาพไปพร้อมกับการระบายลงในผลงานโดยใช้แท่งถ่านแกรยอง ระบายให้ทุกพื้นที่แบบบางๆเพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงคราบเขม่าควัน หรือฝุ่นละอองภายในผลงานและวัสดุอื่นเพิ่มเติมเช่นดินสอEE ดินสอไข สีชอล์กหรือผงถ่าน เพื่อทิ้งเส้นจากการ

ตัวใดไว้บางส่วนเพื่อสร้างจังหวะให้เกิดความเคลื่อนไหว ก่อนที่จะใช้สีอะคริลิกเพื่อเคลือบเส้นหรือเคลือบน้ำหนักจากการวาดเส้นหรือระบายไว้

3. เทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิก

สีอะคริลิกเป็นสีหลักที่ข้าพเจ้าใช้และมีความถนัดในการสร้างสรรค์ เนื่องจากมีคุณสมบัติที่แห้งเร็ว ไม่มีกลิ่น ข้าพเจ้าใช้สีอะคริลิกในการขึ้นโครงสีโดยรวม เพราะทำให้มีความรวดเร็วในการทำงาน และเหมาะสำหรับการทำงานในสถานที่ที่อากาศไม่หมุนเวียนและผสมน้ำให้สีเจือจางลงเพื่อใช้วิธีเทคนิคการเขียนกิ่งวาดเส้นให้ความรู้สึก เหมือนคนชนชั้นล่าง เพื่อสร้างทิศทางของเส้นและน้ำหนัก และเพิ่มพื้นผิวลงไปทีละชั้น หลังจากนั้นก็เคลือบด้วยน้ำสีในส่วนที่ต้องการสร้างบรรยากาศแบบเทคนิคสีน้ำ และนำสีที่เหลือในจานสีมาผสมน้ำและนำมาหยดลงในผลงานเพื่อสร้างคราบสีเพื่อกระตุ้นความรู้สึกถึงคราบสิ่งสกปรกหรือคราบเขม่าควันหรือสารพิษ ข้อดีอีกประการที่ข้าพเจ้าเลือกใช้สีอะคริลิกในการขึ้นโครงสร้างคือ สามารถใช้น้ำมันหรือเทคนิคอื่นๆวาดทับในชั้นต่อไปได้

4. เทคนิคสีน้ำมัน Impasto

ในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าได้นำเทคนิคหลากหลายมาใช้ในการสร้างงานขึ้นอยู่กับสื่อตัวไหนมีข้อดีอย่างไร ในเรื่องเทคนิคสีน้ำมันที่ข้าพเจ้าสนใจในการวาดเทคนิค Impasto เพราะเป็นการวาดโดยเนื้อสีที่หนาเป็นการสร้างทำให้ผลงานของข้าพเจ้ามีนูนหรือสร้างความขรุขระ หรือมาช่วยสร้างจุดเด่นในบริเวณที่ต้องการขับเน้น เพื่อกระตุ้นเราให้เกิดอารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการหาข้อมูล

- กล้องถ่ายภาพ ใช้ในการบันทึกภาพต่างเพื่อเป็นข้อมูลในการทำงาน

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- โครงไม้เฟรมรูปทรงต่างๆ

ภาพที่ 16 ภาพโครงไม้เฟรม, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์
ผ้าดิบ/ผ้ากระสอบ ใช้สำหรับชิงเฟรมเพื่อใช้ในการเตรียมพื้นต่อไป

ภาพที่ 17 ภาพผ้าดิบในการชิงเฟรม, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- อุปกรณ์ในการชิงผ้าใบ ประกอบด้วย ลูกแม่็ก ปีนึงแม่็ก และคีมหนีบผ้า

ภาพที่ 18 อุปกรณ์ในการซึ่งผ้าใบ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- อุปกรณ์ในการเตรียมพื้น

ภาพที่ 19 อุปกรณ์สำหรับการผสมเตรียมรองพื้น,กาวลาเท็กซ์, สี,น้ำพลาสติก, ดินสอพอง
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- อุปกรณ์สำหรับการขยายภาพต้นแบบ

ภาพที่ 20 อุปกรณ์สำหรับการขยายภาพต้นแบบ, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ พู่กันขนาดต่างๆ เกรียง

ภาพที่ 21 อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ พู่กันขนาดต่างๆ, เกรียง, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- สีอะคริลิกต่างๆ ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 22 สีอะคริลิก, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- สีน้ำมันสีต่างๆ และยี่ห้อต่างๆ ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 23 หลอดสีน้ำมัน

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์ ภาพที่ สีสผสมสำหรับสีน้ำมันและสีอะคริลิก

- สีผสมสำหรับสีน้ำมัน ได้แก่ วานิชเคลือบเงา, สีผสมแห้งเร็ว, ตัวทำละลาย

และสีผสมสำหรับสีอะคริลิก ตัวทำแห้งช้า

ภาพที่ 24 สีผสมสำหรับงานจิตรกรรม, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- อุปกรณ์สำหรับการวาดเส้น

ภาพที่ 25 อุปกรณ์สำหรับการวาดเส้น ได้แก่ สีชอล์ค เกรยอง ดินสอไข

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะมีกระบวนการทำงานตามขั้นตอนตามลำดับ โดยข้าพเจ้าจะแบ่งเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ ขั้นตอนในการลงพื้นที่หาข้อมูล กับขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานโดยจะแสดงตัวอย่างการทำงานจากผลงานจิตรกรรมไว้ 1 ชิ้น จากทั้งหมด 8 ชิ้น ดังนี้

1. การลงพื้นที่ และการทำภาพร่างต้นแบบ

1.1 ขั้นตอนในการลงพื้นที่ การลงพื้นที่เป็นขั้นตอนแรกในการทำงานเนื่องจากผลงานของข้าพเจ้าเป็นการสะท้อนภาพความจริงของสังคม โดยจะใช้พื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานครในการหาข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้บ้าน เนื่องจากบริเวณนั้นมีคนไร้บ้านอาศัยอยู่มาก โดยข้าพเจ้าจะเข้าไปพูดคุยสอบถาม สัมภาษณ์ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน และบันทึกภาพเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ลงไปพูดคุยสอบถามแล้วข้าพเจ้ายังลงพื้นที่เพื่อไปสังเกตสัมผัสกับสถานที่ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เหล่านี้เพื่อศึกษาหรือทำความเข้าใจสภาพความเป็นจริงของพื้นที่และผู้คนเหล่านั้นให้มากที่สุด

ภาพที่ 26 ภาพคนไร้บ้านที่สาธารณะ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 27 ภาพคุณลุงที่ข้าพเจ้าไปสัมภาษณ์และช่วยเป็นแบบ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 28 ภาพกราฟฟิตี้ตามที่สาธารณะ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

1.2 ขั้นตอนในการทำภาพร่าง ข้อมูลจากการลงพื้นที่ทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นภาพต่างๆ ในชีวิตจริง และเกิดความคิด มุมมองหรือเรื่องที่ยากนำเสนอออกมา หลังจากนั้นข้าพเจ้าจึงใช้ข้อมูลต่างๆไม่ว่าจากการไปสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวบุคคลหรือจากภาพถ่ายในมุมมองอื่นๆที่ข้าพเจ้าได้บันทึกไว้มารวบรวมและคัดกรองข้อมูลต่างๆเข้าด้วยกัน แล้วมาตัดต่อผ่านโปรแกรมเพื่อจัดวางองค์ประกอบใหม่หรือเพิ่ม ลด ตัดลดทอนบางอย่างให้ภาพมีความให้ลงตัว ตรงตามประเด็นที่ต้องการนำเสนอมากที่สุด

ภาพร่างที่กำหนดโครงสร้างไว้โดยประมาณ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ชิ้นผลงาน

- เมื่อได้ภาพต้นแบบไว้โดยประมาณแล้ว ก็นำภาพต้นแบบมาขยายโดยใช้เครื่องโปรเจคเตอร์วางโครงสร้าง เส้น สัดส่วนแบบคร่าวๆ หลังจากนั้นก็ลงพื้นที่เพื่อใช้ต้นแบบจริงในการกำหนดโครงสร้างของสี สัดส่วนแสงเงา ไว้โดยประมาณ

ภาพที่ 29 ภาพการขึ้นโครงสร้างกำหนดสัดส่วน แสงเงา ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

-หลังจากการกำหนดสัดส่วนแสงเงาไว้โดยประมาณ หลังจากนั้นก็เริ่มใช้สีน้ำมันเขียนทับลงไป ในบริเวณสัดส่วนใบหน้าในส่วนต่างๆของตัวฟิกเกอร์โดยใช้เนื้อสีที่หนัก เพื่อสร้างพื้นผิวให้ดูเสมือนจริงและทำให้เกิดร่องรอยของฝีแปรง

ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการเขียนด้วยเนื้อสีบริเวณฟิกเกอร์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ในส่วนของภาพรวมการสร้างผลงานในส่วนบริเวณอวัยวะต่างๆ หรือบริเวณที่ต้องการสร้างพื้นผิว ข้าพเจ้าจะใช้สีน้ำมันเพื่อทำให้เกิดระยะใกล้และทำให้เกิดร่องรอยฝีแปรงหรือแสดงพื้นผิวต่างๆ อย่างในวงกลมสีแดงในภาพ ส่วนบริเวณที่ข้าพเจ้าต้องการพื้นผิวเรียบหรือต้องการผลักระยะให้ดูไกลขึ้น ข้าพเจ้าจะใช้สีอะคริลิก อย่างในวงกลมสีน้ำเงิน

ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการวางสีอะคริลิกและสีน้ำมันในบริเวณต่างๆ เพื่อขบเน้นให้ภาพรวมมีความลงตัวมากที่สุด ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้สีน้ำมันเพื่อสร้างพื้นผิวของวัตถุเครื่องร้อย และเกิดความนูนให้เห็นถึงรอยฝีแปรง เกரியง หรือวัสดุต่างๆ และทิ้งร่องรอยเหล่านั้นไว้อย่างชัดเจนเพื่อสร้างพื้นผิวที่ให้เกิดความเหมือนจริง

ภาพที่ 32 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค Impasto เพื่อสร้างพื้นผิวของสีให้เกิดร่องรอย

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

หลังจากการสร้างพื้นผิวแล้ว ข้าพเจ้าจะใช้เทคนิค Glazing เป็นการใช้สีที่มีความบาง โดยจะมีส่วนผสมของน้ำมันเยอะๆแล้วมาระบายตรงส่วนสีที่มีความหนาเหล่านั้นเพื่อให้สีเคลือบทับลงไป เพื่อใช้สีไปสร้างความสมจริงบริเวณที่มีพื้นผิวเหล่านั้น เพื่อกระตุ้นความสมจริงทั้งสีและพื้นผิว

ภาพที่ 33 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค Impasto เพื่อสร้างพื้นผิวของสีให้เกิดร่องรอย

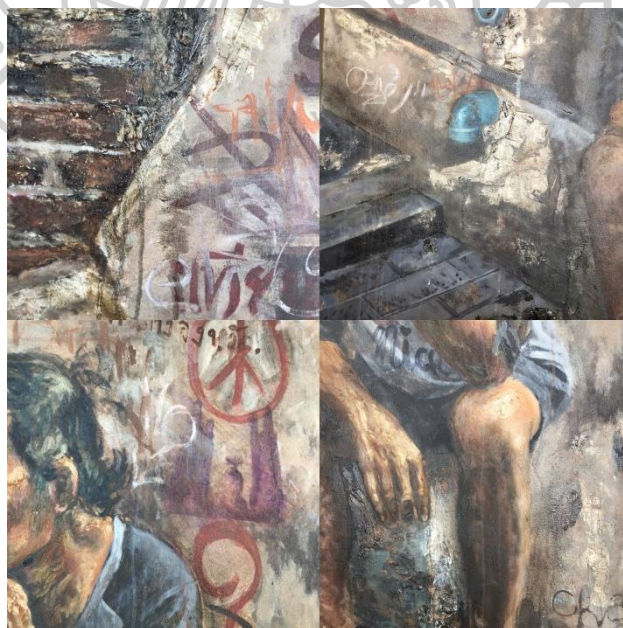
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพตัวอย่างขั้นตอนการ Glazing ในแต่ละชั้น

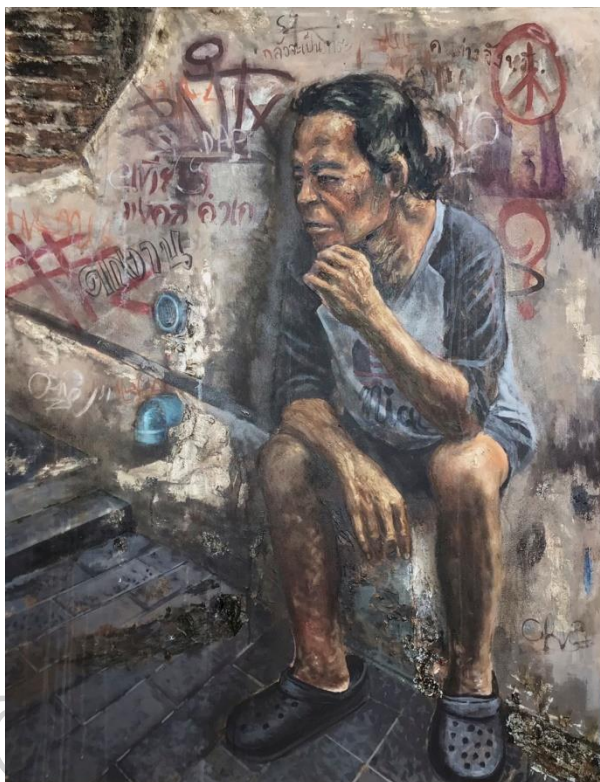
ภาพที่ 34 ภาพขั้นตอนการใช้เทคนิค การเคลือบสีโดยใช้เทคนิค Glazing ในชั้นต่างๆ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพรายละเอียดในแต่ละส่วน

ภาพที่ 35 ภาพรายละเอียดของผลงานในแต่ละส่วน ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ โดยมีการเก็บรายละเอียดในแต่ละส่วนจนครบซ้ำพเจ้าได้ใช้สีอะคริลิกในการเคลือบผลงานโดยไม่ให้ผลงานส่วนใดส่วนหนึ่งเด่นชัดจนเกิดไปโดยยึดหลักหลักเปอร์สเปคทีฟและเป็นการสร้างบรรยากาศให้ผลงานดูลงตัวมากที่สุด

ภาพที่ 36 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง” ข้าพเจ้าได้ใช้วิธีการทดลองศึกษาในด้านเทคนิคและเนื้อหาที่หลากหลาย เพื่อทดลองปรับเปลี่ยนกระบวนการต่างๆให้สอดคล้องกับความคิดควบคู่กันไป โดยมีการพัฒนาจากขั้นสู่ขั้น โดยแต่ละขั้นจะเป็นการเชื่อมโยงและชี้ให้เห็นถึงมุมมองต่างๆของสังคม โดยวิธีการทำงานของข้าพเจ้าเกิดจากการลงไปสำรวจจากพื้นที่จริง และนำมาสร้างสรรค์โดยตรง ดังนั้นในด้านเทคนิคกระบวนการทำงานของข้าพเจ้าจึงไม่มีรู้แบบหรือมีเทคนิคที่ตายตัว เพราะเทคนิคในการทำงานของข้าพเจ้ามีไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือรองรับให้แนวความคิดได้ผลสัมฤทธิ์ที่มีความลงตัวมากที่สุด

บทที่ 4

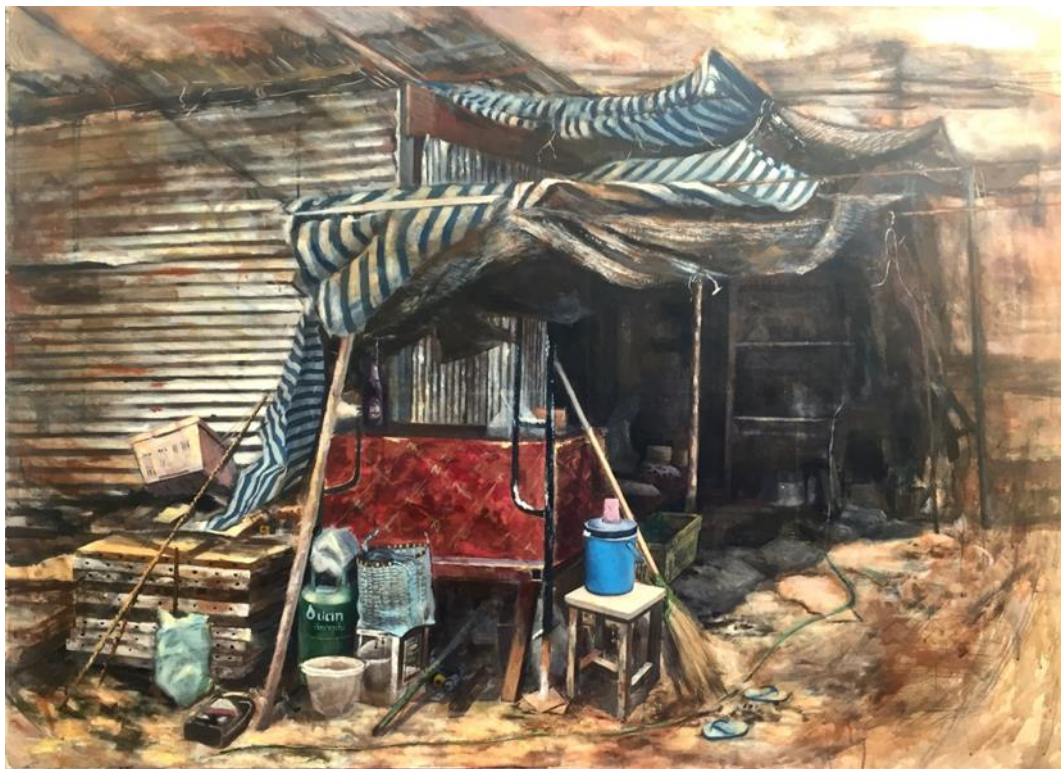
วิเคราะห์พัฒนาการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

เนื่องจากประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างจากเกษตรกรรมมาเป็นระบบอุตสาหกรรม ทำให้แรงงาน ต้องปรับเปลี่ยนอาชีพมาเป็นระบบอุตสาหกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งให้ผู้คนเหล่านั้นต้องเคลื่อนย้ายเข้ามาใช้แรงงานในเมืองหลวงมากขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สิ่งแวดล้อมในกรุงเทพฯ มีการสร้างในด้านต่างๆเช่นมีการสร้าง ถนน อาคารสถานที่ ตึกร่าง บ้านช่องทั่วทั้งในกรุงเทพฯ ซึ่งงานเหล่านี้ต้องใช้ความอดทนและประสบการณ์ เป็นงานที่หนักใช้พละกำลังมาก งานเหล่านี้ส่วนใหญ่จะทำงานกลางแจ้งปะทะกับสภาพอากาศโดยตรงและไม่ค่อยมีความปลอดภัยทั้งขณะทำงานหรือบริเวณที่พักอาศัย อีกทั้งได้รับค่าแรงที่ต่ำมาก ทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนเหล่านี้ไม่ดีนัก

ด้วยสิ่งแวดล้อมที่ข้าพเจ้าได้เห็นเหล่านั้น ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการศึกษาถึงสภาพพื้นที่ในสถานที่ทำงานและบริเวณที่พักอาศัย โดยเน้นศึกษาในเฉพาะเรื่องของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ข้าวของเครื่องใช้ พื้นผิวของวัตถุที่อยู่ในสภาพแวดล้อมในการทำงาน บรรยากาศ ที่อยู่อาศัย ของกรรมกรที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ เขตบางกอกน้อย เพื่อเอาลักษณะที่พัก ความเป็นอยู่ ข้าวของเครื่องใช้เหล่านั้นเช่น อิฐ หิน ดิน ปูน ทราย เป็นต้น มาบอกเล่าเรื่องราวของชีวิตผู้ใช้แรงงานนี้ออกมาและยังสามารถสะท้อนมุมมองบางอย่างของอาชีพในเรื่องของ การสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก สุข ทุกข์ ความเหน็ดเหนื่อย การดิ้นรนในการใช้ชีวิตของกรรมกรอาชีพ ผ่านร่องรอยจากการทำงานหรือสะท้อนมุมมองทางสังคม ด้วยสภาพแวดล้อมเหล่านี้ข้าพเจ้าจึงอยากนำเสนอสภาพชีวิตกรรมกรผ่าน วัตถุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้เพื่อสะท้อนมุมมอง ความคิด หรืออารมณ์ของข้าพเจ้าจากการเข้าไปศึกษาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น มาถ่ายทอดลงในผลงานของข้าพเจ้า โดยผลงานชุดนี้จะมีทั้งหมด 3 ชิ้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน: ไซต์ที่พักแรงงานก่อสร้าง เทคนิค: สีอะคริลิก
ขนาด: 180 x 130 cm ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ที่พักแรงงานก่อสร้างมาบอกเล่า โดยการถ่ายทอดแบบตรงไปตรงมา โดยชี้ให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกรรมกรก่อสร้าง เช่น ลักษณะที่พักที่ไม่มี ความแข็งแรงมั่นคง ขนาดที่พักที่คับแคบ ความไม่ปลอดภัยในด้านต่างๆ หรือแม้กระทั่งแสดง ลักษณะข้าวของเครื่องใช้ต่างๆที่อยู่ในที่พักรวมกัน เครื่องมือเครื่องใช้มีความจำเป็นไม่อุ้ฟูหุหุรา แสดงให้เห็นถึงชีวิตของชนชั้นล่างที่เข้ามาเป็นแรงงานในกรุงเทพฯ ด้านลักษณะภายนอกก็แสดงให้เห็นบรรยากาศที่รู้สึกถึงความร้อนจากสภาพอากาศ หรือแผ่นสังกะสีที่ใช้ในการปลูกสร้าง ทำให้เกิด ความร้อนในที่พัก เป็นต้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน: สถานที่แห่งความเจียม เทคนิค: สีอะคริลิก
ขนาด: 50 x 60 cm ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 39 ชื่อผลงาน: สถานที่แห่งความเจียม เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565,ขนาด: 100 x 120 cm ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นที่ 2-3 ข้าพเจ้าศึกษาเกี่ยวกับชีวิตของแรงงานก่อสร้างในช่วงโควิด จากการลงพื้นที่ข้าพเจ้าได้เข้าไปสัมผัสกับสถานที่ ไปสังเกตลักษณะบรรยากาศ ไปสัมภาษณ์คนงานที่อยู่ในที่พัก ทำให้ข้าพเจ้าสัมผัสได้ถึงบรรยากาศแห่งความเงียบเหงา ในเรื่องของพื้นที่และชีวิต โดยจะนำเสนอรูปทรงของที่พักเป็นรูปทรงหลัก แสดงให้เห็นถึงวัตถุข้าวของเครื่องใช้ และลักษณะที่พักอาศัย เพื่อสื่อถึงคุณภาพชีวิต และใช้ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าจะเน้นในส่วนแสงกับเงาเป็นหลัก เพื่อบ่งบอกถึงความเงียบเหงา โดยในส่วนเงาข้าพเจ้าจะใช้สีดำน้ำตาล เพื่อให้สื่อถึงความเศร้า ความเงียบเหงา เควังคว้าง เนื่องจากที่รัฐบาลสั่งปิดไซต์แรงงานก่อสร้าง แรงงานบางส่วนติดโควิดทำให้คนงานต้องกักตัวอยู่ ไม่มีรายได้

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 40 ชื่อผลงาน: Social distancing, เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565,ขนาด: 100 x 120 cm, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้เป็นช่วงเวลาที่ย้ายมาอยู่คนเดียวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ผู้คนต้องงดการติดต่อโดยตรง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดสภาวะความเหงา โดดเดี่ยว และรู้สึกถูกบีบคั้นจากสภาวะทางสังคม และการที่อยู่ตามลำพัง ทำให้ข้าพเจ้าจึงใช้ภาพกิจวัตรประจำวันในช่วงโควิดมาบอกเล่า โดยภายในผลงานจะถ่ายทอดให้เห็นถึงช่วงเวลาของการกักตัวที่อยู่ในที่พัก ในห้องแคบๆที่ให้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆเช่น มีโน้ตบุ๊กสำหรับนั่งเรียนออนไลน์ มีที่นอน รวดตากผ้าที่มีสติ๊กเกอร์ติดตามเสื้อ หรือด้านหลังห้องมีรองเท้าที่ตากทิ้งไว้ เนื่องจากสนามกีฬาปิด หรือสภาพพื้นที่ด้านหลังที่เป็นชุมชนเมือง ด้วยลักษณะเหล่านี้ได้บอกเล่าเรื่องราวสภาวะความเปลี่ยวเหงา ความโดด

เดี่ยว ความกดดันที่แฝงอยู่ในเรื่องกิจวัตรประจำวันที่ปกติท่ามกลางสังคมเมืองในช่วงโควิดออกมา
ออกมา

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

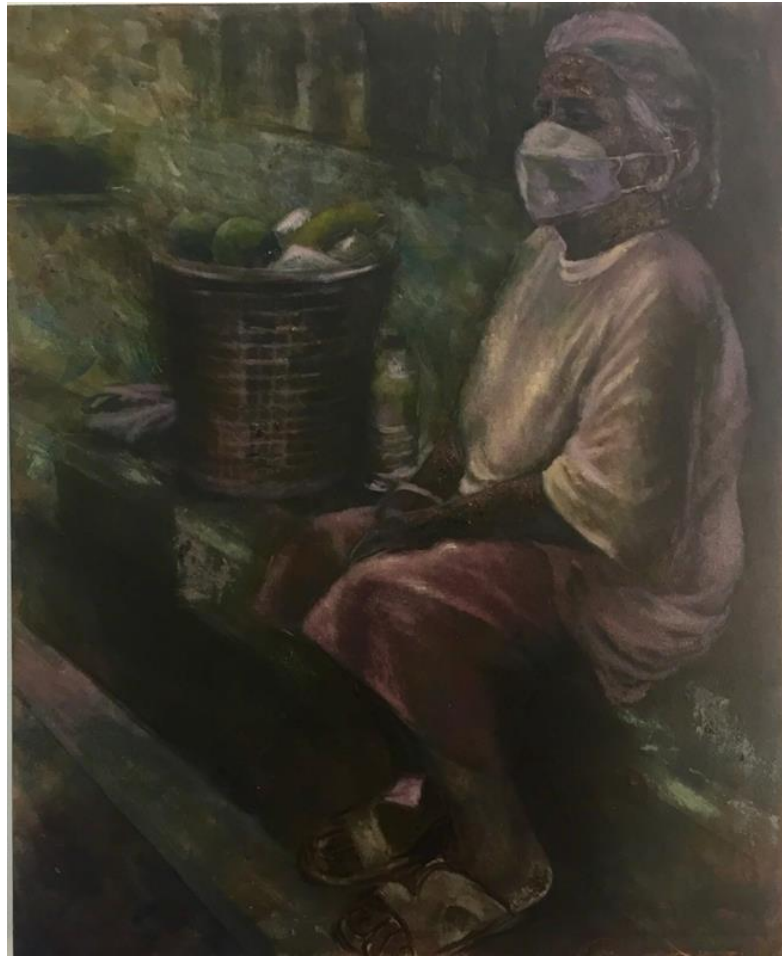

ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน: Social distancing ,เทคนิค: สีอะคริลิก
ปีที่สร้าง 2565,ขนาด: 145 x 160 cm,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้เป็นช่วงเวลาที่เขาได้กลับมาสำรวจและอยู่กับตัวเองมากขึ้นเนื่องจากในช่วงนั้นที่วิกฤตการณ์โควิดระบอบหนัก ผู้คนต้องกักตัวอยู่ในที่พักเพื่อรักษาระยะห่างทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ในช่วงสถานการณ์เหล่านี้ทำให้เกิดสภาวะความเจ็บเหงาในจิตใจจากภายในและจากสภาวะโรคระบาดจากภายนอก เขาจึงสร้างผลงานชิ้นนี้โดยใช้สัญลักษณ์คือตัวเขากำลังเขียนรูปวิวทิวทัศน์อยู่ในห้องพัก และมองออกไปดูธรรมชาติภายนอกในช่วงขณะเวลาหนึ่ง ภายในผลงานก็จะมีกรอบเฟรมวาดภาพ เสื้อผ้าที่ตากไว้พร้อมหน้ากากอนามัย และมีสติ๊กเกอร์ติดตามแขนเสื้อเพื่อบ่งบอกถึง การออกไปสถานที่ต่างๆในช่วงนั้น มีรองเท้าฟุตบอลที่ตากทิ้งไว้ เนื่องจากสนามกีฬาโดนปิด ผลงานชิ้นนี้ต้องการสะท้อนถึงช่วงเวลาของการหยุดกิจกรรมต่างๆ หยุดการติดต่อจากสังคมภายนอก และให้เห็นถึงสภาวะของความเจ็บเหงา หรือการบ้ำบัดจิตใจโดยอยู่กับธรรมชาติ

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ภาพที่ 42 ชื่อผลงาน: คนชั้นล่าง , เทคนิค: สีอะคริลิก ,ขนาด: 65 x 80 cm
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ภาพที่ 43 ชื่อผลงาน: คนชั้นล่าง ,เทคนิค: สีอะคริลิค,ขนาด: 65 x 80 cm,
ปีที่สร้าง 2565,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8

ภาพที่ 44 ชื่อผลงาน: ชนชั้นล่าง เทคนิค: สีอะคริลิก, ขนาด: 65 x 80 cm,

ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.7.8

ผลงานชุดนี้มีการพัฒนาจากผลงานชุดก่อนคือ ข้าพเจ้าได้ออกมาจากการอยู่กับตัวเอง และพื้นที่ส่วนตัวในการนำเสนอ ผลงานชุดนี้เป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน โดยข้าพเจ้าต้องการศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มคนชนชั้นล่าง ในช่วงโควิด โดยการเข้าไปสัมภาษณ์ สอบถามข้อมูลจากคุณยายท่านหนึ่งและแสดงออกมาในมุมมองที่แตกต่างกัน โดยแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน กับสถานการณ์โรคระบาดโดยถ่ายทอดผ่านสีหน้าแววตา และกิริยาท่าทางที่เหน็ดเหนื่อย อ่อนเพลีย เศร้าหมอง หรือความสิ้นหวังของอนาคต ของผู้คนในเมืองใหญ่ โดยชุดนี้ข้าพเจ้ามีจุดประสงค์ที่จะจัดองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เพื่อทดลองค้นหามุมมองที่ให้เห็นถึง

สภาวะอารมณ์ของผู้คนให้มากที่สุด โดยมีการทดลองค้นหาเทคนิคกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อ
แก้ไข สํารวจและปรับปรุงผลงานในชั้นต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 9

ภาพที่ 45 ชื่อผลงาน: ความเจ็บป่วยของสังคม, เทคนิค: สีอะคริลิก, ขนาด: 140 x 180 cm
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้า มีการพัฒนาต่อยอดโดยการเจาะกลุ่มคนเพื่อศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในเมืองใหญ่และการปรับตัวในสถานการณ์โควิด ของกลุ่มคนไร้บ้าน โดยการเข้าไปสัมภาษณ์ สอบถามจากผู้คนที่อยู่ตามที่สาธารณะ โดยข้าพเจ้าต้องการเสนอสภาพความเป็นจริงของสังคม ที่ซึ่งมีการรายงานข่าวที่อาจบิดเบือนความจริงของสถานการณ์โควิด หรือไม่มีการพูดถึงในมุมมองเหล่านี้มากนัก ข้าพเจ้าจึงเลือกมุมมองเหล่านี้หยิบยกมานำเสนออย่างตรงไปตรงมา เพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของสังคมในอีกมุมหนึ่ง โดยจัดภาพบุคคลที่กำลังนอนเป็นจุดเด่นของภาพ ให้เห็นถึงอาการเจ็บป่วย สิ้นหวัง และนอนอยู่ใต้สะพานซึ่งมีผู้คนสัญจรไปมา แต่ผลงานชิ้นนี้ภาพรวมมีการจัดการไม่ลงตัวในการบอกเล่าชัดเจนมากเกิดไป จนผลงานออกมาไม่เป็นที่พอใจมากนัก และจะนำจุดเด่นและจุดด้อยไปปรับปรุงในผลงานชั้นต่อไป

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 10

ภาพที่ 46 ชื่อผลงาน: ชีวิตบนท้องถนน เทคนิค: สีอะคริลิก ขนาด: 100 x 130 cm

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 10

ผลงานชิ้นนี้เป็นการพัฒนาต่อยอดจากชิ้นก่อนหน้านี้ ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านในช่วงโควิด แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศโดยรอบที่เต็มไปด้วยฝุ่นละออง มลพิษ และความเสี่ยงอันตรายจากโรคระบาด โดยใช้คนเป็นรูปทรงหลักในการเล่าเรื่อง สามารถบอกเล่าผ่านข้าวของเครื่องใช้ เสื้อผ้าและแสดงจากลักษณะสีหน้า แววตา ที่ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถสื่อสารและสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกออกมาด้วยกระบวนการเทคนิคน้ำสีบนเฟรม รองพื้นด้วยดินสอพอง ด้วยเทคนิคนี้ทำให้เพิ่มความรู้สึกถึงกลิ่นอายความเป็นชนบทได้มากยิ่งขึ้นจากการศึกษาคนไร้บ้านในช่วงโควิดนี้ทำให้ได้มีการพัฒนาและต่อยอดถึงประเด็นที่มากการเกิดของกลุ่มคนไร้บ้านที่เชื่อมโยงถึงปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ผลงานชิ้นนี้จึงเป็นแรงบันดาลใจในตั้งต้น ในการศึกษาที่มาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดกลุ่มคนไร้บ้าน ในผลงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สภาวะชีวิตที่ไร้ความหวัง” เป็นผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนผลกระทบของปัญหาโครงสร้างเชิงระบบและปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยในปัจจุบัน ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมไทย ผ่านชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ท่าทาง สีหน้าแววตา สถานที่ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างคนรวยกับคนที่มีรายได้น้อย โดยถ่ายทอดจากภาพในชีวิตประจำวันที่ข้าพเจ้าประสบพบเจอในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ โดยจะนำเสนอผ่านกลุ่มคนไร้บ้าน เพราะข้าพเจ้าคิดว่าคนไร้บ้านคือกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบของปัญหาความเหลื่อมล้ำประกอบกับปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทยที่ล้มเหลวในด้านต่างๆ เหล่านี้ได้ชัดเจนมากที่สุด เพราะเนื่องจากปัญหาเชิงบุคคลแล้ว กลุ่มคนเหล่านี้ยังมีปัญหาด้านต่างๆ ที่ทับซ้อนกัน จนผลักดันให้เค้าเหล่านี้ต้องมาอยู่ในที่สาธารณะ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงนำเสนอผลงานที่มีมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ตามที่ประสบพบเจอจากการลงพื้นที่ในแต่ละครั้ง เพื่อบอกเล่าทั้ง สภาพสังคม สภาพชีวิต ในมุมมองต่างๆ ได้กว้างมากยิ่งขึ้น ที่ชี้ให้เห็นหรือเปรียบเทียบความแตกต่างกันของสังคมในผลงานแต่ละชิ้นงาน ด้วยกระบวนการเทคนิคทางจิตรกรรมที่หลากหลาย จุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผลงานของข้าพเจ้าได้สื่อสารถึงสภาพความเป็นจริงเหล่านี้ออกมาให้ได้มากที่สุด

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 47 ชื่อผลงาน: ยังนานวันความหวังยิ่งสูญสิ้น ,เทคนิค: สีอะคริลิก วาดเส้น,

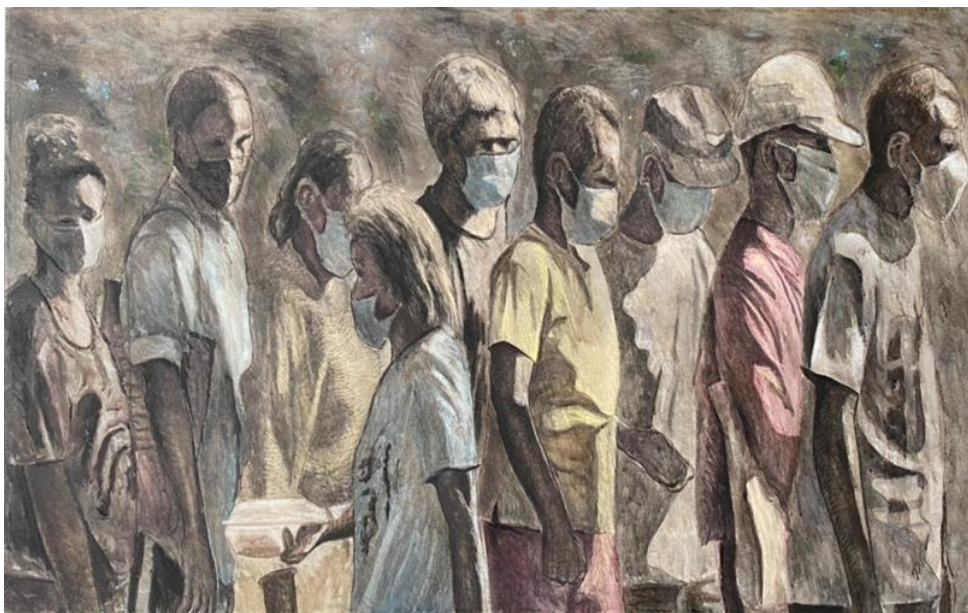
ขนาด: 100x200 cm ปีที่สร้าง 2565 ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านที่อาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งในตัวความของประชาธิปไตยจะมีความหมายคร่าวๆ คือหมายถึงสิทธิเสรีภาพของพลเมือง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดการตั้งคำถามถึงความหมายของความเท่าเทียมในสังคมไทย เนื่องจากปัญหาคนไร้บ้านนอกเหนือจากปัญหาเชิงปัจเจกบุคคลแล้ว ก็มาการปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาโครงสร้างความไม่เท่าเทียมของสังคม ข้าพเจ้าจึงใช้ภาพกลุ่มคนไร้บ้านจัดไว้ในระยะหน้า ด้วยลักษณะท่าทางต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ข้าวของที่ติดตัวเล็กน้อย บริเวณใบหน้าแสดงสีหน้า แหวงตา ของกลุ่มคนเหล่านั้น ระยะกลางจะแสดงให้เห็นข้าวของหรืออาหารที่ใช้อย่างชีพในแต่ละวัน และภาพด้านหลังจะใช้เงาสะท้อนของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เป็นเงาสะท้อนของกระจกในบริเวณด้านหลัง เพื่อสื่อถึงผลสะท้อนของความเป็นจริงในสังคม

ด้านกระบวนการเทคนิค ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ผงถ่านในการระบายลงบนเฟรม แล้วรองพื้นบางๆ เพื่อเคลือบผงถ่านไว้ก่อนที่จะร่างภาพ หลังจากนั้นข้าพเจ้าก็ขึ้นโครงสร้างโดยใช้สีน้ำสีอะคริลิก สร้างสัดส่วนไว้โดยรวม ในขั้นตอนสุดท้ายข้าพเจ้าเทคนิคการวาดเส้นในขั้นตอนสุดท้ายด้วยสีชอล์ค เพนเทล และเกรยอง ในการสร้างแสงและเงา และระบายบริเวณส่วนต่างๆ เพื่อใช้คุณสมบัติความเป็นฝุ่นผง มาสร้างความรู้สึกของเขม่าควันหรือคราบสิ่งสกปรกที่ปกคลุมกลุ่มคนเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 48 ชื่อผลงาน: ความหวังที่เหลืออยู่ เทคนิค: สีอะคริลิก วาดเส้น ขนาด:90x150 cm

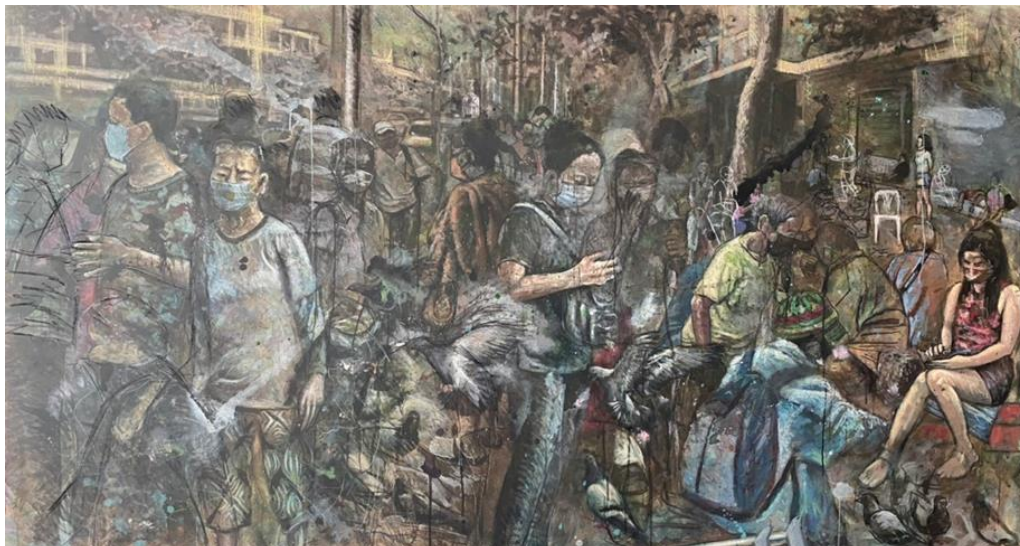
ปีที่สร้าง 2565 ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดภาพชีวิตประจำวันของคนไร้บ้านในช่วงโควิด ที่กำลังต่อแถวรับข้าวกล่องจากผู้บริจาค โดยขณะผู้คนที่กำลังต่อแถวรับกล่องข้าวอยู่นั้น ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นลักษณะอาการที่รู้สึกถึงการเฝ้ารอคอยอาหารด้วยความโหยหาหมดเรี่ยวแรง บางคนก็รีบวิ่งเอาของที่ได้รับไปเก็บเพื่อมารอต่เข้าคิวใหม่อีกรอบ ข้าพเจ้าจึงบอกเล่าโดยถ่ายทอดกิจกรรมที่ข้าพเจ้าได้พบเจอเหล่านี้ออกมาในผลงานจิตรกรรม โดยการจัดวางคนในลักษณะต่อแถว แสดงให้เห็นลักษณะท่าทาง อาการของคนแต่ละบุคคล

โดยใช้เทคนิควาดเส้นด้วยเกรยองในการระบายให้ทั่วผลงานรองพื้นเคลือบด้วยน้ำสีอะคริลิค บางๆ เพื่อให้เกิดบรรยากาศของเขม่าควันและจากนั้นข้าพเจ้าได้ใช้การพ่นที่กึ่งดรออิงด้วยน้ำสีในการขึ้นโครงสร้างโดยรวม และจากนั้นก็เก็บรายละเอียดด้วยสีชอล์ค เพนเทล และเกรยอง ในการสร้างแสงและเงาที่ตัดกับตัวบุคคลเพื่อแสดงช่วงเวลา และระบายบริเวณส่วนต่างๆเพื่อสร้างบรรยากาศฝุ่นผงและคราบสิ่งสกปรกในที่สาธารณะและเชื้อโรคในช่วงวิกฤตโควิด และแสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านลักษณะใบหน้าและท่าทางของผู้คนออกมา

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 49 ชื่อผลงาน: มลพิษทางสังคม, เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน วาดเส้น, ขนาด: 130x240 cm
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้เกิดจากระหว่างการลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลในการสร้างสรรค์ โดยข้าพเจ้าได้ไปสัมผัสกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในบริเวณถนนราชดำเนินกลาง ได้เห็นถึงความแตกต่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นผู้คนในด้านสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวนักช้อปปิ้ง คนไร้บ้าน กลุ่มแม่ค้าพระสงฆ์ หรือแม้กระทั่งโสเภณี หรือลักษณะสิ่งแวดล้อม เช่น ตึกร้างบ้านช่อง เศษขยะ นกพิราบหรือข้าวของที่วางอยู่กระจัดกระจาย ประกอบกับช่วงสถานการณ์ที่มีโรคระบาด ข้าพเจ้าจึงนำบรรยากาศและความรู้สึกเหล่านั้นมาถ่ายทอดเป็นผลงานโดยแสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย ความเป็นสังคมไทย ที่มีความแตกต่างกันในพื้นที่ผู้คน ถ่ายทอดสภาพชีวิต ความทับซ้อน ผ่านบริบทสังคมปัจจุบัน

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคทางจิตรกรรมที่หลากหลายเพื่อใช้ในการเล่าเรื่องโดยการเผยให้เห็นกระบวนการทับซ้อน การทิ้งร่องรอย หรือทิ้งลายเส้นให้เกิดความเคลื่อนไหว ด้วยวิธีการวาดเส้นโดยใช้เกรยอง เท่งซอล์ค พาสเทล เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงคราบและฝุ่นละออง การเพ้นท์สีอะคริลิก สีน้ำมัน Underpainting เพื่อให้เกิดมวลของพื้นผิวก่อนจะเคลือบอีกชั้นหนึ่ง การใช้น้ำสีใช้น้ำสีในการสร้างให้เกิดคราบต่างๆในผลงาน ด้วยเทคนิคต่างๆที่เข้ามาผสมกันทำให้ภาพเกิด

ความรู้สึกถึงสภาวะทับซ้อน ยุ่งเหยิง โดยข้าพเจ้าใช้โทนสีเทาเป็นหลักในการสร้างบรรยากาศเพื่อ
บอกถึงความเสื่อมโทรมของสังคม

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 50 ชื่อผลงาน:การพังทลายของสังคม ,ขนาด60 x150 cm,เทคนิค สีอะคริลิก สีน้ำมัน ,
ปีที่สร้าง 2565 ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

จากการลงพื้นที่บริเวณถนนราชดำเนินกลางแถวบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ทำให้ข้าพเจ้าได้สังเกตไปที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยตรงลานปูนปั้นประดับฐานปีกของปีกอนุสาวรีย์ ซึ่งหมายถึงความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองในส่วนของฐานปีกก็อาจจะหมายถึงปีก เครื่องบินหรือปีกนก ส่วนลานปูนปั้นก็เป็นภาพของประชาชนในกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ ซึ่งความหมายของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ก็น่าจะหมายถึง อธิปไตยที่เป็นของปวงชนชาวไทย จากความหมายเหล่านั้น ข้าพเจ้าจึงนำภาพสัญลักษณ์ปูนปั้นที่ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความหมายที่เป็นไปในเชิงเป็นอุดมคติ มาสร้างสรรค์ให้เกิดความจริงในรูปแบบใหม่ ของข้าพเจ้าจากการสังเกตภาพความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบัน

โดยข้าพเจ้าใช้สีน้ำมัน เทคนิค Impasto ในการสร้างพื้นผิวในส่วนของภาพสัญลักษณ์ต่างๆ ในอนุสาวรีย์ เพื่อสร้างความรู้สึกแข็งแรงของวัตถุเหล่านั้น ในส่วนของบรรยากาศข้าพเจ้าได้ใช้น้ำสีในการหยดหรือเทลงไปในบริเวณบางส่วน เพื่อสร้างบรรยากาศของคราบสิ่งสกปรกหรือมลพิษที่เข้ามาปกคลุมวัตถุความหมายในอุดมคติเหล่านั้น

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

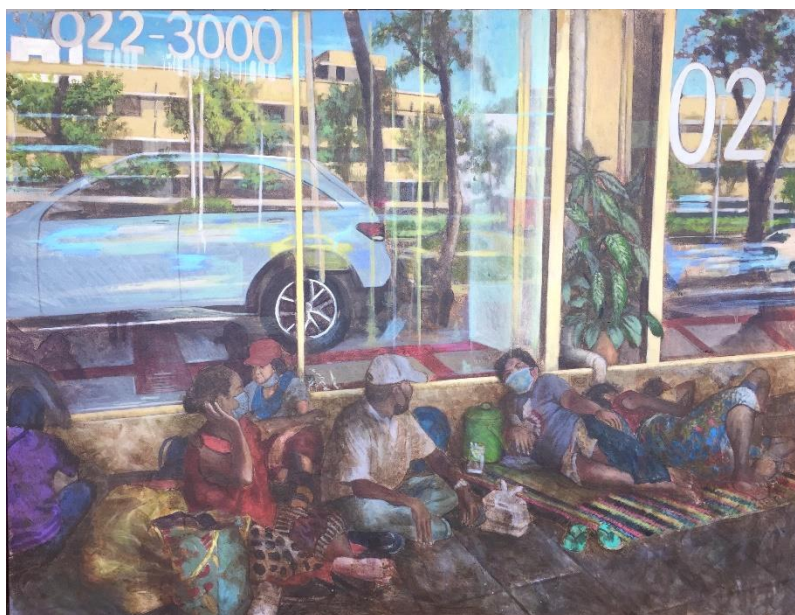

ภาพที่ 51 ชื่อผลงาน : ชีวิตบนท้องถนน,เทคนิค: สีอะคริลิก, ขนาด:110x170 cm, ปีที่สร้าง 2565
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้สะท้อนสภาพชีวิตของกลุ่มคนไร้บ้านในการหลบนอน โดยแสดงให้เห็นปัจจัยในการนอนที่มี แค่อาคารสาธารณะเพื่อบังฝน เครื่องนุ่งห่มน้อยชิ้น และอุปกรณ์ป้องกันยุง และด้านหลังเป็นอาคารที่มีภาพกราฟฟิตีเขียนอยู่ที่พื้นที่สาธารณะ โดยผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้นำภาพเหตุการณ์ในบริเวณเหล่านั้นมารวมกันคือสภาพชีวิตของคนไร้บ้านกับภาพกราฟฟิตีมาที่มีสัญลักษณ์เรียกร้องหรือเป็นการตั้งคำถามทางการเมืองมารวมกัน เพื่อเป็นคำถามหรือภาพสะท้อนถึงสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โดยมีการใช้เทคนิควิธีการเพ้นท์ด้วยสีอะคริลิก และใช้น้ำสีเคลือบภาพรวมเพื่อสร้างบรรยากาศในเวลากลางคืน แสดงความรู้สึกถึงความลึกลับ ความเงิบที่แฝงไปด้วยความอันตราย ความไม่ปลอดภัยของสถานที่เหล่านั้น

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

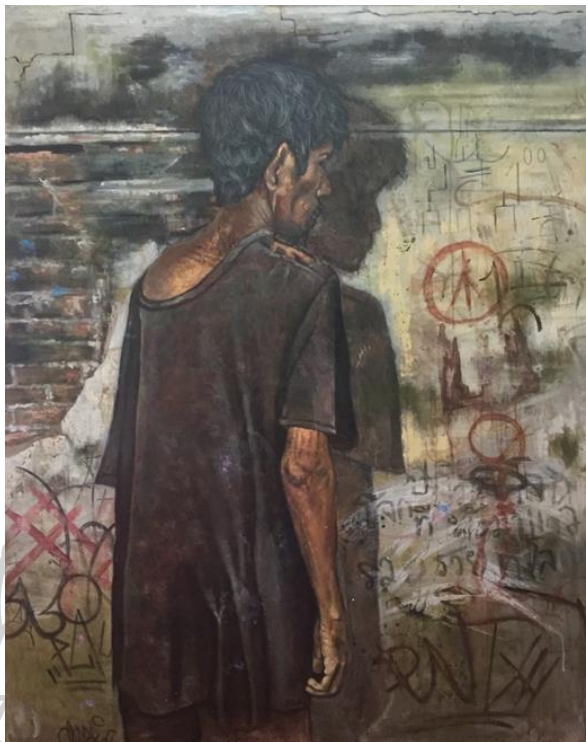

ภาพที่ 52 ชื่อผลงาน : โลกแห่งความเหลื่อมล้ำ ,เทคนิค: สีอะคริลิก, ขนาด:100 x130 cm,
ปีที่สร้าง 2565,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้เกิดจากการที่ข้าพเจ้าได้เดินสำรวจบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ได้เห็นภาพบนท้องถนนซึ่งเป็นสิ่งที่พบเจอปกติในชีวิตประจำวัน แต่ในความปกติเหล่านี้มันบอกเล่าถึงความเหลื่อมล้ำออกมาได้อย่างชัดเจน ทำให้ข้าพเจ้าจึงเลือกมุมมองนี้มานำเสนอ ซึ่งเป็นมุมมองที่ชี้ให้เห็นถึงสองชนชั้นที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง และพบเจอได้บ่อยในชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้าจึงนำเสนอภาพนี้อย่างตรงไปตรงมา

ในด้านการสร้างผลงานข้าพเจ้าบอกเล่าด้วยเทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิกคือการใช้โทนสีที่แตกต่างกัน ด้านบนจะนำเสนอความชัดเจน มันวาว ความใหม่สีสดใส ตัดกันกับด้านล่างที่มีบรรยากาศหรือสภาพอากาศที่มีความเสริ่มโทรม ของสิ่งแวดล้อมและผู้คน

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

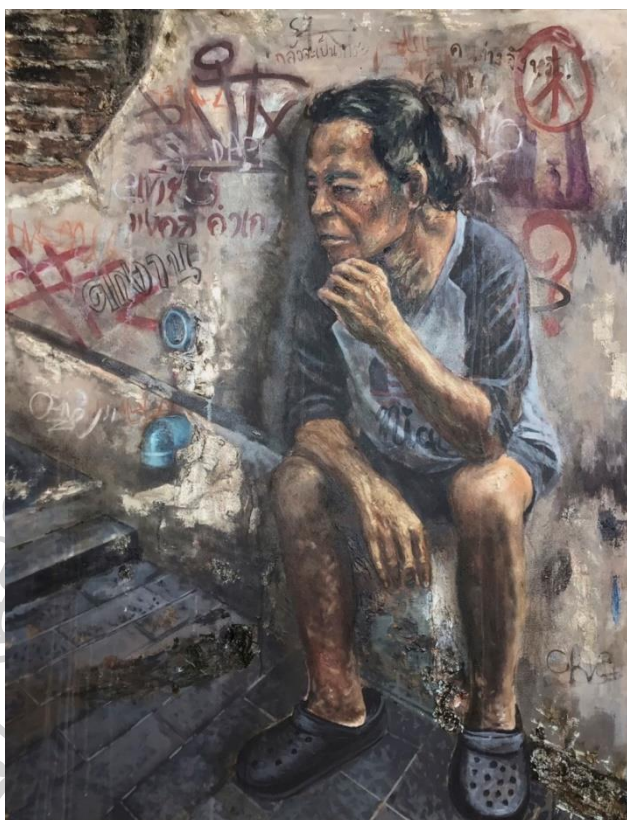

ภาพที่ 53 ชื่อผลงาน: ผู้ตกเป็นเหยื่อของสังคม,เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน วาดเส้น,
ขนาด:120 x 150 cm ,ปีที่สร้าง 2565 ,ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้นำเสนอปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ หรือความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นปัญหาทับซ้อนที่ผลักดันให้คนๆหนึ่งต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน โดยบอกเล่าผ่านภาพกราฟฟิตี้ที่มีการเพ้นท์สัญลักษณ์หรืออักษรต่างๆ เพื่อปลดปล่อยความคิด เป็นการใช้พื้นที่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยข้าพเจ้าจะเลือกข้อความหรือสัญลักษณ์ที่สามารถเชื่อมโยงกับสังคมเป็นหลัก และเขียนเพิ่มเติมในบางส่วนเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา เพื่อมาใช้บอกเล่า ว่าทุกคนๆหนึ่งจะมาอยู่ในสภาพแบบนี้ต้องเจอกับปัญหาอย่างไรบ้าง โดยผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าจะให้ภาพบุคคลหันหลัง เพราะข้าพเจ้าจะไม่พูดถึงลักษณะความเป็นปัจเจกบุคคล ไม่พูดถึงอารมณ์ส่วนตัวของแบบ เพราะข้าพเจ้ามีจุดประสงค์เพื่ออธิบายสาเหตุหลักๆของคนไร้บ้านเพียงเท่านั้น

การสร้างผลงานซ้ำๆ เขียนด้วยสีอะคริลิกเป็นหลัก และเน้นส่วนผิวหนังด้วยสีน้ำมันเพื่อเน้นในส่วนบริเวณใบหน้าก้ำก๋อของคนไร้บ้านเพื่อให้เกิดระยะและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวบุคคลออกมา

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8

ภาพที่ 52 ชื่อผลงาน: กว่าจะมาเป็นคนไร้บ้าน, เทคนิค: สีอะคริลิก สีน้ำมัน,
ขนาด: 100x130 cm .ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ซ้ำๆ ได้พัฒนาต่อยอดจากชิ้นก่อนหน้าคือการนำเสนอปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ หรือความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นปัญหาทับซ้อนที่ผลักดันให้คนๆ หนึ่งต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน ซึ่งชิ้นนี้ซ้ำๆ บอกเล่าผ่านชีวิตของลุงเทียนชายอายุ 60 ปี โดยบอกเล่าผ่านภาพกราฟฟิตี้บนกำแพงที่มีการสัญลักษณ์เชื่อมโยงทางสังคมและข้อความที่บอกเล่าถึงปัญหาชีวิตของลุงที่โดนสังคมผลักดันให้ลุงต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้านในปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุป

การทำงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ ได้มีแรงบันดาลใจจากการที่ข้าพเจ้าเป็นเด็กต่างจังหวัดที่เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร ได้เห็นภาพความศิวิไลซ์ของเมืองหลวงอย่างชัดเจน แต่อีกมุมหนึ่งก็เห็นสภาพของผู้คนที่อาศัยอยู่อย่างแออัด ซึ่งมีความแตกต่างกันอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ด้วยสิ่งแวดล้อมของผู้คน หรือสถานที่ที่แตกต่างกันเหล่านี้ ทำให้ข้าพเจ้าสนใจที่จะศึกษาชีวิตของผู้คนชนชั้นล่างที่ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ และกลุ่มคนที่สื่อถึงความแตกต่างเหล่านี้ได้ชัดเจนมากที่สุดคือ คนไร้บ้าน ซึ่งคนเหล่านี้ได้อาศัยอยู่ตามสถานที่สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ และกลุ่มคนไร้บ้านเป็นสิ่งสะท้อนผลจากความเหลื่อมล้ำและปัญหาโครงสร้างเชิงระบบได้อย่างชัดเจน ข้าพเจ้าจึงนำเสนอชีวิตของคนไร้บ้านในหลากหลายมุมมอง ไม่ว่าจะเป็นนำเสนอผ่าน ภาพเหมือนบุคคล ข้าวของเครื่องใช้ อาคารสถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมโดยรอบมาใช้บอกเล่าชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนเหล่านี้ หรือเป็นผลงานสะท้อนสภาพความเหลื่อมล้ำของสังคมโดยรวมออกมาในปัจจุบัน

โดยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้าชุดนี้ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเล่าเรื่องที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสร้างงาน นำเทคนิคต่างๆมาปรับใช้ หรือรูปแบบการจัดวางองค์ประกอบที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานมีการบอกเล่าเนื้อเรื่องที่แตกต่างกันในแต่ละภาพ และเมื่อนำผลงานมารวมกันก็สามารถเชื่อมโยงกันและเห็นถึงปัญหาโดยรวมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เห็นถึงปัญหาหรือมุมมองต่างๆที่ทับซ้อนแตกต่างหลากหลายในแต่ละชิ้นงาน และทำให้มีเกิดความคิดในการสร้างสรรค์ที่หลากหลายไม่ยึดติดในตัวเนื้อหาและรูปแบบ ส่งผลให้ผลงานของข้าพเจ้ามีการพัฒนาในตัวของมันเองจากผลงานในชิ้นต่อชิ้น เพื่อให้ผลงานเกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองความคิดที่มันขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลาได้มากที่สุด

สุดท้ายนี้ตลอดระยะเวลาของการศึกษา ประกอบกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้ามุ่งหวังให้ทุกคนได้เห็นถึงมุมมองอีกด้านของสภาพสังคมไทย ที่ผู้คนได้รับผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำและปัญหาโครงสร้างเชิงระบบ ได้เข้าใจสาเหตุที่มาของปัญหา ที่ผลักดันให้คนคนหนึ่งต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน ให้เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม และเป็นส่วนหนึ่งให้แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษา ได้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไปในภายภาคหน้า

รายการอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2532). ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก. กรุงเทพฯ: เพื่อนพิมพ์.
- บุญเลิศ วิเศษปรา. (2560). โลกของคนไร้บ้าน, (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- ปิยพร อรุณเกรียงไกร. (2559). "คอนโด ความฝัน และที่ว่างของ 'คนกรุงเทพฯ' ในนิทรรศการ DREAM PROPERTY", สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <https://themomentum.co/happy-feature-exhibition-dream-property/>.
- พิมพ์อร นทกล. (2563). "ป๊อปปอโรจน์ ศิลปินที่ใช้งานศิลปะช่วยคน ผู้มีสติไอเป็นท้องถนน", สืบค้นวันที่ 21 พฤษภาคม 2565 สืบค้นจาก <https://readthecloud.co/pairoj-pichetmetakul/>.
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2565). "Gustave Courbet จิตรกรทรงอิทธิพลคนสำคัญ ผู้เฝ้าหาความเป็นจริงแห่งเสรีภาพ", สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <https://www.matichonweekly.com/>.
- มติชนออนไลน์. (2552). "วันที่พญาอินทรีบินไกลถึงสวรรค์-คารวะแด่ 'รงค์ วงษ์สวรรค์", สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <https://mgronline.com/>.
- มติชนออนไลน์. (2563). "อีโร่ ศิลปะยกย่องและเชิดชู 'ผู้ใช้แรงงาน' ของ 'สุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา" , สืบค้นวันที่ 21 พฤษภาคม 2565 สืบค้นจาก <https://mgronline.com/> .
- ฤทธิรงค์ จุฑาพถฉนิกร. (2558). "ความหมายของคำว่า "บ้าน" ของคนไร้บ้าน", สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/>.
- วรภัทร วีรพัฒนคุปต์. (2563). "ความเหลื่อมล้ำ – ประชากรกลุ่มเปราะบาง – สิทธิมนุษยชน", สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <http://ucl.or.th/?p=3495> .
- สมาพร คล้ายวิเชียร. (2565). "โฌโนเร โดมึเย (HONORE DAUMIER)", สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <http://www.samaporn.com/>.
- อรรฆพร ก๊กค้างพล. (2565). "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน ประเทศไทย", สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 สืบค้นจาก <https://webcache.googleusercontent.com> .

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนากร ละอองวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	14 มกราคม 2541
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	98 ม.6 ต.แหลม อ.หัวไทร จ. นครศรีฯ
ผลงานตีพิมพ์	- ร่วมแสดงผลงานในนิทรรศการโครงการพัฒนาศักยภาพศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ ๑๑ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน - ร่วมแสดงผลงานในโครงการนิทรรศการศิลปกรรมนิพนธ์ ประจำปี การศึกษา ๒๕๖๒ ณ หีบ ให้ หิ้น โรงสีแดง - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปะนิพนธ์ยอดเยี่ยมปี 2563 - ร่วมแสดงนิทรรศการการประกวดจิตรกรรมยูโอปี ประจำปี 2562

